

**IRUZURRAREN AURKAKO
NEURRIEN PLANA LEIOAKO
UDALA**

AURKIBIDEA

1	Planaren helburuak.....	4
2	Aplikazio eremua.....	4
3	Kontzeptuak eta terminologia.....	5
4	Iruzur arriskuaren ebaluazioa	6
5	Iruzzarren aurkako neurriak.....	7
5.1	PREBENTZIOA.....	7
5.1.1	Adierazpen instituzionala	7
5.1.2	Prestakuntza-plana.....	7
5.1.3	Etika eta Jokabide-kodeak.....	7
5.1.4	Barne-kontrolerako sistema	7
5.2	DETEKZIOA.....	8
5.2.1	Interes-gatazkei heltzeko prozedura.....	8
5.2.2	Komunikazio-sistemak	9
5.2.3	Datuen prospekzioa	9
5.3	ZUZENTASUNA ETA JAZARPENA.....	10
6	Iruzzarren aurkako eta Etika Publikoko Batzordea	10
7	Berrikuspena eta eguneratzea	12
8	Iruzzarren aurkako neurriak PRTR-aren esparruan.....	12
8.1	Finantzaketa-bikoitza saihestea.....	13
8.2	Iruzzarren aurkako prestakuntza - PRTR.....	13
8.3	Interes-gatazkari, iruzurrari eta ustelkeriaren prebentzioari buruzko galdeketa.....	13
8.4	Interes-gatazkarik ezaren adierazpena - IGEA	13
8.5	Interes-gatazka ezaren adierazpenaren egiaztapena.....	15
8.6	Bandera gorriak	15
I.	Eranskina. Leioako Udalaren arrisku-matrizearen azalpen-txostena.....	16
9	II. Eranskina. Adierazpen instituzionala.....	24
10	III. Eranskina. Estatuko laguntzen araubidearen bateragarritasunari buruzko galdeketa, eta finantzaketa bikoitza saihestea.....	26
11	IV. Eranskina. Interes-gatazkari, iruzurrari eta ustelkeriaren prebentzioari buruzko galdeketa 29	
12	V. Eranskina. Interes-gatazkarik ezaren adierazpenaren eredia (IGEA) – HFP/1030/2021 Agindua	31

13	VI. Eranskina. Interes-gatazkarik ezaren adierazpenaren eredia (IGEA) – HFP/55/2023 Agindua.....	33
14	VII. Eranskina. Bandera gorrien katalogoa.....	35

1 Planaren helburuak

Iruzurrari, eroskeriari, ustelkeriari eta interes-gatazkei aurre egiteko, beharrezkoa da Leioako Udalak neurrien plan bat izatea, helburuak adierazten dituen iruzurraren aurkako politika batetik abiatuta. Horren arabera, plan honen helburua da iruzurraren eta ustelkeriaren aurkako borrokarako jarraibideak definitzea, Udalak bere gain hartutako printzipio eta jokabideekin bat etorriz. Horiak Jokabide Kodeetan arautuko dira, alde batetik, politikan jarduera publikoak egiten dituzten pertsonentzat (kargu publikoak betetzen dituzten pertsonentzat), eta bestetik, enplegatu publikoaren kode etikoan (aurrerantzean, "jokabide-kodea").

Dokumentu hau, Leioako Udalaren Integritate Sistemaren barruan kokatzen da, eta Alkatetzaren otsailaren 27ko 859/2023 Ebazpenean xedatutakoaren ondorioz sortu da. Ebazpen horren bidez, Plangintza Estrategikoko Sistema oso bat Udal Osotasun Publikoan ezartzeko prozesu globala aktibatzen da modu formalean.

Hori dela eta, politika honen xedea da iruzurraren eta ustelkeriaren aurkako borrokarako jokabide-jarraibideak definitzea, Udalak bere gain hartutako jokabide-printzipio eta jarraibideekin bat etorriz, eta erakunde honen osotasunaren esparruan beti lerrokatutako beste elementu batzuekin osatuko da.

Dokumentu honen helburua da Udalak iruzurrarekiko, ustelkeriarekiko, eroskeriarekiko eta interes-gatazkekiko duen tolerantzia zero islatzea, eta, horretarako, haien prebentzio, detekzio eta kudeaketa goiztiarrerako prozedurak arautzea eta erabakiak hartzeko benetako kultura etikoa sustatzea.

Plan horrek, era berean, Udaleko gobernu-organoren konpromiso eta laguntza argia adierazten du, modu batera edo bestera sustatu, kudeatu edo parte hartzen duen jarduera guztietan betetze-kultura sustatzeko.

Plan horren esparruan, edozein forma edo lotura juridiko edo instituzionalen pean, Udalean edo Udalerako zerbitzuak ematen dituzten pertsona guztiek osotasun eta gardentasunez jokatu behar dute beren eginkizunak eta zereginak betetzean, eta iruzurrezko, ustelkeriazko edo eroskeriazko ekintzat har daitezkeen jokabideak saihestu eta jazarri behar dituzte, bai sektore publikoan, bai pribatuan.

Hortaz, plan honek hurrengo helburu zehatzak lortu nahi ditu:

- Debekatutako jardunbideak goiz prebenitzen eta detektatzen laguntzea.
- Proiektuak beren oinarri, termino eta baldintzen arabera gauzatu diren zehaztea.
- Udalaren funtsak aurreikusitako helburuetarako erabili direla bermatzea, eraginkortasun- eta efizientzia-printzipioei eta legea zorrotz betetzeari jarraituz.
- Politiketan, prozeduretan eta kontroletan hobekuntzak gomendatzea, abian diren proiektuetan eta etorkizunekoetan debekatutako praktiken aukerak mugatzeko.

2 Aplikazio eremua

Iruzurraren aurkako Plan honen aplikazio-eremu subjektiboa Leioako Udal osoa eta udal horren erakunde autonomoen, Euskaren Erakundearen eta Soinu Atadiaren zerbitzura dauden langile guztiei mugatzen zaie, zerbitzu-harremanen izaera edozein dela ere, bai eta hautatutako kargu publikoak dituzten pertsoneri ere.

Era berean, edozein forma edo lotura juridiko edo instituzional izanik, Udalean edo Udalarentzat zerbitzuak ematen dituzten edo udal dirulaguntza edo laguntzen onuradun diren pertsona guztiei aplikatuko zaie.

Eremu objektiboari dagokionez, Iruzuraren aurkako Plan hau Udalak berak, Euskararen Erakundeak eta Soinu Atadiak kudeatutako edo partaidetutako operazio guztiei aplikatuko zaie.

3 Kontzeptuak eta terminologia

Jarraian, dokumentu honetan erabilitako termino batzuk definitzen dira, bakoitzaren irismena behar bezala interpretatzen eta ulertzen direla ziurtatzeko:

IRUZURRA: Adierazpen edo dokumentu faltsuak, zehaztugabeak edo osatugabeak erabiltzearekin edo aurkeztearekin lotutako edozein egintza edo ez-egite; informazio bat jakinarazteko berariazko betebeharra ez betetzea; funtsak hasiera batean eman ziren helburuetarako ez diren beste batzuetarako desbideratzea.

IRREGULARTASUNA: Arau-haustea barneratzen ditu, egitez edo ez-egitez. Irregularitasun bat egoteak ez du beti esan nahi iruzurra egon daitekeenik; intenzionalitatea izatea iruzurrean funtsezko elementua da, eta elementu hori ez da beharrezkoa irregularitasuna egoteko. Hau da, iruzurra eta irregularitasuna bereizten dituen faktorea asmoa da.

USTELKERIA: Lanpostu publiko baten eginkizunak bidegabe edo legez kontra erabiltzea onura publikoak lortzeko. Ordainketa ustelek beste iruzur mota asko errazten dituzte, esaterako, fakturazio faltsua, gezurrezko gastuak edo kontratuetako baldintzak ez betetzea. Ustelkeria motarik arruntena ordainketa ustelak edo antzeko izaera duten etekinak dira: jasotzaile batek (ustelkeria pasiboa) emaile baten eroskeria onartzen du (ustelkeria aktiboa) mesede baten truke.

- **Ustelkeria aktiboa:** Enplegatu publiko bati edo kargu publikoa betetzen duen pertsona bati, bere buruari edo hirugarren bati, zuzenean edo bitartekari baten bidez, edozein motatako abantaila agindu, eskaini edo ematen dion pertsona ororen ekintza, bere betebeharraren arabera edo bere eginkizunak betetzean jardun dezan edo ez dezan jardun.
- **Ustelkeria pasiboa:** Enplegatu publiko baten edo kargu publikoa betetzen duen pertsona baten ekintza, zuzenean edo bitartekari baten bidez, bere buruarentzat edo hirugarrenentzat edozein motatako abantailak eskatu edo jasotzen baditu, edo abantaila baten promesa onartzen badu, bere betebeharraren arabera edo bere eginkizunak betetzean jardun dezan edo ez dezan jardun.

INTERES-GATAZKA: Interes-gatazka egongo da eginkizunen betearazte inpartzial eta objektiboa eragozten denean familiaren, harreman afektiboen, afinitate politiko edo nazionalaren, interes ekonomikoaren edo beste edozeren inguruko arazoengatik edo interes pertsonalarekin lotutako beste edozein kausarengatik. Interes-gatazka eragiten duen egoerari erreparatuta, mota hauek bereiz daitezke:

- **Alegiazko interes gatazka:** Enplegatu publiko baten edo onuradun baten interes pribatuen ondorioz, beren eginkizun edo betebeharrak behar bezala betetzea kolokan jarri daitekeen gertatzen da, nahiz eta azkenean delako pertsonaren jokabidearen edo harremanen alderdiekiko lotura identifikagarri eta banakakoa (edo alderdi horietan izandako eragina) ezin antzeman.
- **Interes-gatazka potentziala:** Beren interes pribatuen ondorioz, enplegatu publikoek edo onuradunek etorkizunean erantzukizun ofizialak hartu beharko balituzte interes-gatazka eragin litzaketenetan gertatzen da.

- **Benetako interes-gatazka:** Betebehar publikoaren eta enplegatu publiko baten interes pribatuen arteko gatazka inplikatzeko du, edo enplegatu publikoaren interes pertsonalek modu ezegokian eragin ahal izatea bere betebeharrak eta erantzukizun ofizialak betetzeari dagokienez. Onuradunen kasuan, funtsen bidezko laguntza eskatzean onartutako betebeharren eta euren interes pribatuen arteko gatazka da, eta aipatutako betebeharrak betetzeari dagokionez eragin txarra izan dezake.
- **Interes-gatazketan inplikatutak egon daitezkeen eragileak:** Kudeaketa-, kontrol- eta ordainketa-lanak egiten dituzten enplegatu publikoak edo kargu publikoak betetzen dituztenak, eta eginkizun horietakoren bat eskuordetu zaien beste agente batzuk. Halaber, onuradun pribatuak, bazkideak, kontratistak eta azpikontratistak, baldin eta udal-funtsekin finantzatzen badira eta beren interesen alde jardun badezakete, interes-gatazka baten esparruan.

BANDERA GORRIA: Alerta-adierazle edo bandera gorri bat da ohiz kanpoko zerbait gertatu izanaren, funtzionamendu normal eta errutinazkoarekin bat ez datorren zerbait jazo izanaren adierazlea, eta balizko iruzur edo ustelkeriaren alarma-seinale, zantzu edo susmabide gisa har daitezkeenez, zerbait aztertu beharra inplikatzeko dute.

4 Iruzur arriskuaren ebaluazioa

Leioako Udalak konpromisoa hartzen du proiektuen kudeaketa iruzurraren, ustelkeriaren eta eroskeriaren arriskuak zein eremutan gauza daitezkeen identifikatzeko.

Arriskuen kudeaketa, prozesu gisa, hiru fasetan hedatzen da:

- a) Arrisku handiena duten jardura-eremuak identifikatzea
- b) Arrisku Matrize bat egitea, arrisku bakoitzak erakundearen prozesu eta jarduketan dituen gorabeherak zehazteko, eta arrisku handia, ertaina edo txikia dakartenak definitzeko. Arrisku-matrize horren azalpen txostena dokumentu honen [I. Eranskinean](#) jasoko da.
- c) Neurri zuzentzaileak hartzea, arrisku handia dagoen kasuetan abian jarri behar den Arriskuaren Aurreko Ekintza Plan baten bidez.

Leioako udalak Iruzurraren aurkako Koordinazio Zerbitzu Nazionalak (IKZN) ezarritako metodologian oinarritutako arriskuen kontrol, azterketa eta kudeaketa-sistema erabiltzen du, arrisku-matrize baten bidez. Matrize hori egokitu eta aldatu ahal izango da Udalaren premien arabera.

Matrize hori integritateari kalte egiten dioten jokabideek gehien eragin diezaioketen arloetan aplikatzen da, esaterako, dirulaguntzak ematea, administrazio-kontratazioa eta hitzarmenak egitea.

Ebaluazio hori funtsezko urrats metodologiko hauetan oinarrituko da:

- Iruzur mota jakin bat gertatzeko arriskuaren zenbatespen kuantitatiboa, haren probabilitatearen eta inpaktuaren balorazioan oinarrituta (arrisku gordina).
- Arrisku gordin hori arintzeko gaur egun abian dauden kontrolen eraginkortasunaren balorazioa.
- Arrisku garbiaren balorazioa, ezartzen diren kontrolen eraginkortasuna eta eragina kontuan hartu ondoren.
- Arrisku objektiboaren zenbatespena, hau da, dauden kontrol guztiak eta arriskuari aurre egiteko ekintza-plana abian jarri ondoren onargarritzat jotzen den arrisku-maila.

Iruzurraren aurkako eta Etika Publikoko Batzordea arduratuko da ebaluazio hori egiteaz, arriskuaren aurrean behar besteko aldizakunarekin Ekintza-Plana behar bezala aplikatzeko.

5 Iruzurraren aurkako neurriak

Plan honek modu proportzionatuan egituratzen ditu Udalaren iruzurraren aurkako neurriak, iruzurraren aurkako zikloaren funtsezko lau elementuen inguruan: prebentzioa, detekzioa, zuzenketa eta jazarpena.

5.1 PREBENTZIOA

5.1.1 Adierazpen instituzionala

Beharrezkotzat jotzen da erakundearen iruzurraren aurkako jarrera ahalik eta gehien adieraztea eta zabaltzea, eta, horretarako, Leioako Udalak iruzurraren aurkako adierazpen instituzionala sinatzen du, konpromisoa hartuz erakundearen osotasuna sustatzeko, erakunde hori osatzen duten pertsona guztien kultura etikoa sustatuz, dagozkioen kode etikoen eta arloko prestakuntzaren bidez, bai eta kudeaketa publiko profesionala sustatuz, erakundearen jardunean legezketasuna eta eraginkortasuna bermatzeko eta iruzurraren eta ustelkeriaren prebentzioa sustatzeko. Era berean, ahalik eta gehien zabalduko da, barneko eta kanpoko hainbat kanalen bidez.

Adierazpen instituzionala iruzurraren aurkako neurrien Plan honi erantsi zaio II. Eranskinean.

5.1.2 Prestakuntza-plana

Leioako Udalak bere esku ditu Administrazio Publikoaren Euskal Institutuak (IVAPek) iruzurraren aurkako politiken esparruan antolatzen dituen prestakuntza jarduerak, baita bere ekimenez antolatzen eta abian jartzen dituen beste guztiak ere, eta bertako langileek horietan parte har dezaten sustatuko da.

Udalak berak sustatzen dituen prestakuntza eta sentsibilizazio-ekintzak hierarkia-maila guztietara zuzenduko dira, eta enpleguak gain, agintariak eta kargu publikoak ere inplikatuko dituzte. Gainera, hedapen nahikoa emango zaie ahalik eta parte hartze handiena lortzeko. Era berean, Leioako Udalak erakundeko langileek arlo horretan antolatzen diren prestakuntza-foro eta hitzaldietan parte hartzeko konpromiso aktiboa sustatuko du.

Plan hau onartu ondoren, behar diren sentsibilizazio-ekintzak egingo dira, Udaleko langile guztiei, kargu publikodunei zein enplegu publikoei, dokumentuaren edukia eta irismena jakinarazteko.

5.1.3 Etika eta Jokabide-kodeak

Kontuan hartuta Udalaren zerbitzura dauden pertsona guztien jokabideek eta portaerek eragina dutela erakundearen bertan eta herritarrek erakundeaz duten pertzepzioan, Udalak osoko bilkuran onartuko ditu, iruzurraren aurkako neurrien plan honekin batera, “Leioako Udaleko Kargu publikodunen Etika eta Jokabide-Kodea” eta “Leioako Udaleko eta haren Erakunde Autonomoetako Enplegu Publikoen Etika eta Jokabide-Kodea”, azken horiek aldeztu aurretik atxikita, kontuan hartuta integritatea, hautetsiek ez ezik, bertan lan egiten duten pertsona guztiek ere aldarrikatu behar dutela, enplegu publikoek barne.

5.1.4 Barne-kontrolerako sistema

Leioako Udalak jarduera ekonomiko-finantzarioaren barne kontrolerako sistema bat du, kontu-hartzailearen eta kontrol finantzarioaren bidez gauzatzen dena. Barne-kontrol hori berariaz gauzatzen da, Udal Aurrekontua Betearazteko Arauan, Bizkaiko Toki Erakundearen Aurrekontuei buruzko 10/2003 Foru Arauan eta Bizkaiko Foru Aldundiaren 117/2018 Foru Dekretuan (Bizkaiko Toki Sektore Publikoko erakundearen barne-kontrolaren araubide juridikoa arautzen duena) ezarritako moduan.

Leioako Udalak, gainera, Barneko Informazio Sistema bat du, 2/2023 Legeak (otsailaren 20ko 2/2023 Legea, arau-urratzei eta ustelkeriaren aurkako borrokari buruzko informazioa ematen duten pertsonen babesa arautzen duena) xedatutakoa aplikatuz sortua eta diseinatua (BOE, 44. zk., 2023ko otsailaren 21ekoa).

Bestalde, berme-organo komun bat sortzen da, Iruzuraren aurkako eta Etika Publikoko Batzordea, Iruzuraren aurkako Plan hau kudeatu, aplikatu eta interpretatzeko, bai eta irregulartasunak, iruzurra, ustelkeria eta interes-gatazka prebenitzeko arriskuak ebaluatzeko ere, Arriskuen Matrizearen bidez gauzatzen dena, dokumentu honetan aipatu izan de bezala. Batzorde hori, halaber, Udalaren etika eta jokabide-kodeak kudeatu, aplikatu eta interpretatzeaz arduratuko da, bai kargu hautetsien kasuan, bai udal-enplegatu publikoen kasuan.

5.2 DETEKZIOA

5.2.1 Interes-gatazkei heltzeko prozedura

Agintari eta enplegatu publikoak, pertsonak diren aldetik eta interes partikular legitimoak dituzten aldetik, saihestezina da euren karrera profesionalen uneren batean interes horietakoren bat beren betebeharrarekin gatazkan egon daitekeen edozein egoeratan egotea. Horrelako arrisku-egoera bat ez da berez arazo bat. Arazoa izango da, egoera hori ez onartzea eta behar bezala ez kudeatzea, herritarren izenean eta haien ordezkari gisa hartzen den erabaki publikoan alborapenik egon ez dadin. Beraz, beharrezkotzat jotzen da horrelako egoerei aurre egiteko prozedura bat ezartzea.

Interes-gatazkarik dagoela susmatzen bada, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2018ko uztailaren 18ko 2018/1046 (EB, Euratom) Erregelamenduaren (Batasunaren aurrekontu orokorrari aplikatu beharreko finantza-arauei buruzkoa) 61. artikuluaekin eta Finantza Erregelamenduaren arabera (2021/C121/01) interes gatazka egoerak saihesteari eta kudeatzeari buruzko orientabideen Batzordearen Jakinarazpenarekin bat etorritik, inplikaturako pertsonaren nagusi hierarkikoari jakinaraziko zaio (Udaleko korporazio kideei dagokionez, Osoko Bilkurari jakinaraziko zaio), eta hark beharrezkoak diren kontrolak eta ikerketak egingo ditu.

Kontrolak ez badute informazioa berresten, irekitako kasu hori itxi egingo da. Kontrara, kontrolen emaitzek hasierako informazioa berresten badute, hierarkiako nagusiak (edo Osoko Bilkurak, korporazioko kideen kasuan), Iruzuraren aurkako edo Etika Publikoko Batzordeari jakinaraziko zaio, eta hark interes-gatazka tipifikatuko du. Administratibo tipoa baldin bada, Batzordeak honako hauek proposatu ahal izango ditu:

- Inplikaturako dagoen enplegatu publikoaren aurkako diziplina-zehapenak eta administrazio-neurriak hartzea; bereziki, Sektore Publikoaren Araubide Juridikoaren urriaren 1eko 40/2015 Legearen 24. Artikuluak ezartzen dituenak.
- Gertatutakoa jakitera eman, erabakien gardentasuna bermatzeko eta, disuasio-elementu gisa, antzeko egoerak berriro gerta ez daitezen, gardentasunari, informazio publikoa eskuratzeko bideari eta gobernu onari buruzko abenduaren 9ko 19/2013 Legearen arabera.

Interes-gatazka penala baldin bada, Udaleko Iruzuraren aurkako eta Etika Publikoko Batzordeak, aurreko neurriak hartzeaz gain, gertatutakoaren berri eman beharko Ministeritza Fiskalari, neurri egokiak har ditzan.

Iruzurraren aurkako eta Etika Publikoko Batzordeak bere jardueren berri emango dio Alkatetzari, bere langileak baldin badira. Irregularitasunak korporazioko pertsona batekin zerikusia badu, Osoko Bilkurari jakinaraziko zaio.

Ikerketa-prozeduraren xede den pertsona Iruzurraren aurkako eta Etika Publikoko Batzordeko kidea bada, batzorde horretako kide gisa ez du inolako eginkizunik beteko, eta ezin izango du ikerketa horri buruzko informaziorik eskuratu. Gainera, informazio guztia Osoko Bilkuraren esku jarriko du, eta une horretatik aurrera, Osoko Bilkura arduratuko da hura izapidetzeaz eta hirugarrenengana jo ahal izango du horretarako.

5.2.2 Komunikazio-sistemak

Leioako Udalak iruzurrezko jarduera baten berri eman nahi duen edonoren esku bi kanal mota jartzen ditu: kanpokoia eta barnekoa.

Kanpoko salaketa bide gisa, edonori jakinarazten zaio *Infofraude* dagoela, Iruzurraren aurkako Koordinazio Zerbitzu Nazionalerako esteka (SNCA), Europar Batasunaren finantza-interesak iruzurretik babesteko ekintzak koordinatzeaz arduratzen den organoa, Iruzurraren aurka Borrokatzeko Europako Bulegoarekin (OLAF) lankidetzan. Kanal horretan, herritar guztiek parte har dezakete, bai eta edozein pertsona fisiko edo juridikok ere. Hurrengo esteka honetan iruzur-susmoak edo ustezko irregularitasunak jakinarazi ahal izango dira:

<https://www.igae.pap.hacienda.gob.es/sitios/igae/es-ES/snca/Paginas/ComunicacionSNCA.aspx>

Era berean, lehen adierazi den bezala, Leioako Udalak Barneko Informazio-Sistema bat ezarri du, Arau-urratzei eta ustelkeriaren aurkako borrokari buruzko informazioa ematen duten pertsonen babesa arautzen duen otsailaren 20ko 2/2023 Legean ezarritako baldintzen arabera.

Hori kudeatzeko, Barne Informaziorako Sistemaren organo arduraduna eratu da. Hurrengo pertsona hauek osatuko dute:

- Idazkaritza 1001/1 FHCN zenbakiduna (Chiara Camarón Pacheco, sarrera-idazkariak beteko du).
- Idazkariordea 1002/2 FHCN zenbakiduna (Titularra: Eider Sarria Gutiérrez)
- ABT Giza Baliabideetako eta Kontratazioko letradua (Leire Hernando)

Esteka honetan, Leioa Zabalik Gardentasun Atariaren bidez <https://leioazabalik.leioa.net/leioa>, salaketak jartzeko kanalera sartu ahal izango da. Atari horretan, gainera, atal eskusibo bat sortu da, eta horren bitartez, modu bateratu eta sistematizatuan, herritar guztien eskura jarriko da erakundearen Integritate Institutuzionalaren Esparruarekin lotutako informazio guztia <https://leioazabalik.leioa.net/sistema-de-integridad-institucional>.

5.2.3 Datuen prospekzioa

Leioako Udalak konpromisoa hartzen du, datuen babesari buruzko legeriaren mugen barruan, arriskuak ebaluatzeko, datuak beste erakunde publiko edo pribatu batzuekin gurutzatzeko eta balizko arrisku-egoerak hautemateko datuak lortu, biltegiratu eta aztertze prozesuak optimizatzeko tresnak erabiltzeko.

Behar diren egiaztapenak egingo dira laguntzak emateko edo kontratuak esleitzeko prozeduretan enpresen eta/edo parte-hartzaileen artean egon daitezkeen loturak ezagutzeko, bai eta finantzaketa bikoitzeko kasuak detektatzeko ere. Horretarako, hainbat tresna erabiliko dira, hala nola Euskadiko Kontratazio Publikoaren Plataforma, Estatuko Sektore Publikoaren Kontratazio Plataforma,

Merkataritza Erregistroa, Dirulaguntzen Datu-base Nazionala, edo xede horretarako aplikatu daitezkeen beste batzuk.

5.3 ZUZENTASUNA ETA JAZARPENA

Antzemateko neurrien bidez, Iruzuraren aurkako eta Etika Publikoko Batzordea arduratuko da identifikatutako iruzurra kudeatzeaz.

Iruzurrik antzemanaz gero, edo susmo arrazoitua izanez gero, **neurri zuzentzaileak** hartuko dira:

- Prozedura berehala etetea, eta, hala badagokio, hirugarrenei egin beharreko ordainketak etetea.
- Gorabehera hori ahalik eta lasterren jakinaraztea agintari interesdunei eta jarduketak egiten dituzten erakundeei.
- Gorabeheren eraginpean egon diren proiektu guztiak berrikustea.
- Iruzurak ukitutako proiektuak edo horien zatiak kentzea.
- Barne-kontrolko sistemak berrikustea, egiaztapenaren hasierako faseetan gorabehera horiek detektatzeko mekanismoak ezartzeko.

Bestalde, iruzurraren eragina ebaluatuko da, hau sistemikoa edo puntuala izan daiteke. Sistemikoa izango da, ustezko arau-hausteez beste neurri, proiektu, azpiproiektu edo ekintza lerro batzuei eragiten badiete, eta puntuala, gertaera puntualak badira.

Iruzuraren aurkako Batzordeak, ahalik eta lasterren, iruzurrezko egoera bat dagoela baieztatzen duenean, **jazarpen neurri** hauek har ditzake:

- Gertaeren eta hartutako neurrien berri ematea organo arduradunari, eta hark alkatetzari jakinaraziko dio gaia, eta hark egokitzen jotzen duen informazio gehigarria eskatu ahal izango du jarraipenerako.
- Hala dagokionean, agintari publiko eskudunek (Iruzuraren aurkako Komunikaziorako Zerbitzu Nazionala –IKZN/SNCA-) zigortu ditzaketan gertakariak salatzea, eta Iruzuraren aurka Borrokatzeko Europako Bulegoari jakinaraztea kanpoko salaketan kanalaren bidez.
- Iruzurezko jokabideak kontrolatu eta zehatzeko eskumena duten agintariekin lankidetzan aritzea.
- Erantzukizunak zehazteko edota diziplina-espedienteak abiarazteko isilpeko informazio prozedura hastea.
- Egitateak fiskaltzan eta auzitegi eskumendunetan salatzea, eta beharrezkoa denean, erabateko lankidetzan aritzea erakunde horiekin.
- Iruzur-susmoa eragin duten kasuen jarraipena behar bezala egiteko eta iruzurrez gastatutako funts europarrak berreskuratzeko prozesu egokiak ezartzea.

6 Iruzuraren aurkako eta Etika Publikoko Batzordea

Plan honetan jaso diren Udalaren Iruzuraren aurkako neurriak behar bezala aplikatzen direla bermatzeko, eta erakundearen eta erakundea osatzen duten elementu guztien osotasun-politika zaintzeko, Iruzuraren aurkako eta Etika Publikoko Batzorde bat eratu da, zerbitzu eta/edo bulegoetako langile gaituek osatzen dutena.

Batzordearen egitura eta Iruzuraren aurkako Neurrien Plan honetan sartzen diren kideen izendapena Osoko Bilkurak onartzen duenarekin batera onartuko dira. Batzordea honako hauek osatuko dute:

- Barne Informazioko Sistemaren organo arduraduna, iruzurraren aurkako batzordearen parte gisa dituen eginkizunez gain, ebazpenaren aurreko prozedura osoaren instrukzioa egingo du. Hurrengo postu hauek osatzen dute:
 - Idazkaritza, 1001/1 FHCN zenbakiduna (Chiara Camarón Pacheco sarrera-idazkariak betetzen du) eta presidentea izango da.
 - Idazkariordea, 1002/2 FHCN zenbakiduna (Eider Sarria Gutierrez da titularra) eta Batzordeko idazkaria izango da.
 - UTB Giza Baliabideetako eta Kontratazioko letradua (Leire Hernando)

- Gainerako kideak:
 - Udal-arkitektoa, 5001/34 zenbakidun (Anton Uncillak betetzen du), lurralde eremuaren ordezkari gisa.
 - Ekonomialaria, 2002/20 zenbakiduna (Jon Bilbao-k betetzen du), antolaketa-arloaren ordezkari gisa.
 - IDMko zuzendaritza, 7201/113 zenbakiduna (Xanti Perezek betetzen du), herritarren arloaren ordezkari gisa.
 - Gizarte Zerbitzuen arduraduna, 6002/92 zenbakiduna (Virginia Velezek betetzen du), herritarren arloaren ordezkari gisa.

- Batzordearen aholkularitzan (batzordeko kide izan gabe) eta harekin koordinatuta, Barne Kontrolaren arduraduna, Udaleko Kontu-hartzailetza, 2001/17 lanpostua (Marta Aguilar, FHCN).

Udal-erakundea osatzen duten gainerako kide eta arloekiko interakzioa beharrezkoa denean, Barneko Informazio Sistemaren organo arduradunak egingo du, eta ondoren, Iruzuraren aurkako eta Etika Publikoko Batzordeari emango dio jardueren berri.

Iruzuraren aurkako Batzordearen parte diren eginkizunez gain, Chiara Camaron Pacheco eta Eider Sarria Gutierrez, otsailaren 27ko 2023/859 Ebazpenaren bidez izendatutakoek, 2023/1107P espedientearen esparruan, erantzukideak eta Udal Osotasun Publikoaren Sistema Osoaren zuzendaritza teknikoaren arduradunak, horrez gain, prozedura osoaren instrukzioa egingo dute ebazpena eman aurretik.

Oharra: bi pertsona herritar sartzen dira, kontuan hartuta dirulaguntzek/hitzarmenek oso garrantzi erlatibo handia duela iruzurraren aurkako planean.

Eginkizun hauek esleitzen zaizkio Iruzuraren aurkako eta Etika Publikoko Batzordeari:

- a) Iruzurrezko ekintza eta jokabideen aurrean “tolerantzia zero” printzipioan oinarritutako prebentzio-kultura sustatzea.
- b) Udaleko gainerako kideei iruzurraren aurkako eta etika publikoko gaietan kontzientziatzea eta prestakuntza ematea.
- c) Iruzuraren aurkako politika honen garapena, ezarpena, funtzionamendua, eraginkortasuna eta betearazpena zuzentzea eta gainbegiratzea.
- d) Iruzuraren aurkako politika hau modu loteslean interpretatzea, eta haren edukari, aplikazioari edo betetzeari buruz egiten dizkioten kontsultak edo zalantzak argitzea.
- e) Antzemandako arriskuen eta horietako bakoitzari aplikatu dakizkiokeen kontrolen aldizkako ebaluazioa egitea.
- f) Udalean enplegatu publikoentzat, haien erakunde autonomoentzat eta kargu publikodunentzat onartutako etika eta jokabide-kodeen garapena, ezarpena, funtzionamendua, eraginkortasuna eta betearazpena zuzentzea eta gainbegiratzea.

- g) Leioako Udaleko eta haren erakunde autonomoetako enplegatu publikoen etika eta jokabide-kodea modu loteslean interpretatzea, eta kode horren edukiari, aplikazioari edo betetzeari buruz egiten dizkioten kontsultak edo zalantzak argitzea.
- h) Leioako Udaleko kargu publikodunen etika eta jokabide-kodea modu loteslean interpretatzea, eta kode horren edukiari, aplikazioari edo betetzeari buruz egiten dizkioten kontsultak edo zalantzak argitzea.
- i) Iruzurrezko jokabidea ekar dezaketean edozein gertakariri buruz egiten diren barne-ikerketak hastea eta zuzentzea, bai eta organo eskudunei neurri egokiak ezartzeko proposatzea ere.

Iruzurraren aurkako eta Etika Publikoko Batzordea urtero bilduko da; dena den, aldizkakotasun horretaz gain, ezohiko egoerak ere egon daiteke.

Iruzurraren aurkako eta Etika Publikoko Batzordeak independentziaz eta inpartzialtasunez jardun beharko du eta bere lana ahalik eta ardura eta gaitasun profesional handienarekin egin beharko du. Horretarako, bere eginkizunak betetzeko behar duen informazio eta dokumentazio guztia bildu ahal izango du, edozein dela ere eskatutako pertsonaren hierarkia-maila.

Iruzurraren aurkako eta Etika Publikoko Batzordeak sekretupean gordeko ditu bere erabakiak, eta oro har, ez du bere karguan diharduela eskuratzen dituen informazio, datu, txosten edo aurrekarien berri emango, ez eta norberaren edo hirugarrenen mesederako erabiliko ere. Batzordearen konfidentzialtasun betebeharrak kargua utzi arren iraungo du.

Batzorde hau osatzen duen edonor interes-gatazkaren batean baldin badago, horren berri eman beharko dio Gobernu Organoari, eta hark izango du, halaber, horren inguruan sor daitezkeen zalantzak edo gatazkak ebazteko eskumena.

7 Berrikuspena eta eguneratzea

Leioako Udalaren Iruzurraren aurkako Neurrien Plana urtero berrikusiko du Iruzurraren aurkako eta Etika Publikorako Batzordeak, eguneratua eta estatuko zein Europako jarraibideekin bat etortzeko.

Iruzurraren aurkako Neurrien Plan hau indarrean egongo da hura deuseztatzea edo aldatzea onartzen ez den bitartean. Berrikuspenak eta aldaketak Udalaren osotasun politika – Idazkaritza Arloa – bultzatzeko Alkatzak izendatutako pertsonak proposatuta egingo dira.

Plana onartzeko eskumena duen organo berak onartuko ditu aldaketa eta eguneratze guztiak.

8 Iruzurraren aurkako neurriak PRTR-aren esparruan

Kontseilu Europarrak NextGeneration EU programa onartu zuen 2020ko uztailearen 21ean, gure historiako krisi sozial eta ekonomiko okerrenetako bati batera, modu koordinatuan erantzuteko eta pandemiak eragindako kalteak konpontzen laguntzeko. Funts horiekin, COVID-19-aren ondorengo Europa ekologikoagoa, digitalagoa eta etorkizuneko aldaketekiko eta erronkekiko erresilienteagoa izan behar da.

Helburu horiek lortzeko, estatu kide bakoitzak Suspertze eta Erresilientzia Plan Nazional bat diseinatu behar du, beharrezko erreformak eta inbertsio-proiektuak barne hartzen dituena. Estatuaren Suspertze, Transformazio eta Erresilientzia Plana (PRTR), Europar Batasuneko Kontseiluak onartu zuen 2021eko uztailearen 13an.

Aurrekoaren jarraipen gisa, irailaren 29ko HFP/1030/2021 Agindua onartu da, Suspertze, Transformazio eta Erresilientzia Planaren kudeaketa-sistema eratzen duena, eta agindu horren 6.

Artikuluari xedatutakoari jarraikiz, PRTR-aren neurriak betearazten parte hartzen duten erakunde erabakitzaile edo betearazle orok “Iruzurraren aurkako neurrien plan” bat izan beharko du.

Funts horiek jasoko dituen erakundea den aldetik, iruzurraren aurkako neurrien plan hau mekanismo bat da, Leioako Udalari aukera emango diona, bere jardun eremuan, aplikatzekoak diren arauen arabera erabili direla dagozkion funtsak bermatu eta deklaratzeko, bereziki, iruzurra, ustelkeria eta interes-gatazkak prebenitu, detektatu eta zuzentzeari dagokionez.

Jarraian, Udalak Iruzurraren aurkako arloan eta MRR eta PRTR-aren eremu zehatzetan aktibatu beharreko mekanismo-zehatzak jasotzen dira.

8.1 Finantzaketa-bikoitza saihestea

Suspertze eta Erresilientzia Mekanismitik datorren finantzaketa bateragarria da Europar Batasuneko beste programa eta tresna batzuetatik datorrenarekin, betiere laguntzak kostu bera estaltzen ez badu, hau da, finantzaketa bikoitzik ez badago, Europar Batasunaren eta Espainiaren arteko Finantzaketa Akordioak horri buruz ezar dezakeenari kalterik egin gabe.

Udalak barne-kontrolerako sistema bat izango du, eta sistema horrek, besteak beste, funtsak finantzaketa bikoitza saihesten duten arauen arabera kudeatu direla ziurtatzen duten prozedurak jasoko ditu.

Horretarako, kontratuaren edo diru-laguntzaren arduradunak estatuko laguntzen araubidearen bateragarritasun-testa bete beharko du, eta finantzaketa bikoitza saihestu (HFP 1030/2021 Agindua, II. B. 6 eranskina), plan honen [III. Eranskinean](#) jasota dago.

8.2 Iruzurraren aurkako prestakuntza - PRTR

Prestakuntza-jarduerak oso baliagarriak izan daitezke iruzurra prebenitu eta detektatzeko, irailaren 29ko HFP/1030/2021 Aginduaren III. C eranskinean adierazten denez. Jarduera horiek hierarkia-maila guztietara zuzendu beharko dira, eta enplegatuak ez ezik, agintariak eta kargu publikoak ere inplikatu beharko ditu.

Prestakuntza egokia emango da, Udaleko langile guztiei, kargu publikodunei zein enplegatu publikoei, PRTR-aren irismena eta dagokion araudiak iruzurraren aurka ezarritako mekanismoak jakinarazteko.

Prestakuntza horri ahalik eta zabalkunde handiena emango zaio ahalik eta parte hartze handiena lortzeko. Era berean, Leioako Udalak toki-erakundeko langileek gai horri buruz PRTR-aren agintari arduradunek antola ditzaketen prestakuntza-foro eta hitzaldietan parte hartzeko konpromiso aktiboa sustatuko du.

8.3 Interes-gatazkari, iruzurrari eta ustelkeriaren prebentzioari buruzko galdeketa

Leioako Udalak iruzurrezko jarduerak pairatzeko arriskuari buruzko autoebaluazioa egingo du, araudian bertan emandako test-eredua oinarri hartuta, HFP/1030/2021 Aginduaren 6.2 artikuluan xedatutakoaren arabera, testu bereko II.B.5 ERANSKINERA igorri eta dokumentu honetan [IV. Eranskinean](#) jasota dagoena. Galdeketa horrek Udalak iruzurra eta ustelkeria prebenitzeko gutxieneko estandarrak betetzen dituela bermatuko du eta aldi behin errepikatuko da.

8.4 Interes-gatazkarik ezaren adierazpena - IGEA

Berreskurapen eta Erresilientzia Mekanismoaren bidez finantzatutako azpiproiektuen eta jarduketan kudeaketan eta betearazpenean esku hartzen duten Leioako Udaleko pertsona guztiek interes-

gatazkarik ez dagoela adierazten duen adierazpena bete beharko dute. Erakundearen interes orokorraren aldekoa dela jotzen denean, neurri hori aipatutako finantzaketa ez duen beste edozein espedientera zabaldu ahal izango da.

Zehazki, eta OHFP 1030/2021 Legearen III.C eranskinean zehazten den bezala, adierazpen hau sinatu beharko dute kontratazio-organoren/dirulaguntza emateko organoaren arduradunak, lizitazio-dokumentuak/oinarriak eta/edo deialdiak idazten dituzten langileek, eskaerak/eskaintzak/proposamenak ebaluatzen dituzten adituek, eskaerak/eskaintzak/proposamenak ebaluatzeko batzordeetako kideek eta prozedurako gainerako kide anitzeko organoek.

Kontratazio txikien, hitzarmenen eta baliabide propioei egindako enkarguen kasuan, espedientea proposatu edo bultzatu duen unitatearen titularrak eta espedientearen kudeaketan edo betearazpenean parte hartzen duten pertsona guztiek beteko dute adierazpena.

Gainera IGEA beteta aurkezteko eskatuko zaie onuradunei/kontratastei/azpikontratastei, baldin eta, laguntza emateko baldintzen barruan, balizko interes-gatazka duten jarduerak egin behar badituzte.

IGEA-n, adierazpen hori egin duenak adierazi beharko du:

- Haren ezagutzan, parte hartzen duen administrazio-prozedurari lotutako itxurazko interes-gatazka potentziala edo erreal dagoen.
- Etorkizun hurbilean itxurazko interes-gatazka, gatazka potentzial edo benetako batera eramane dezakeen zirkunstantziarik badagoen.
- Egoeraren batek interes-gatazka eragin badezake, edozein interes-gatazka berehala adierazteko konpromisoa hartzen duela.

Dokumentu honen [V. eranskinean](#), Interes Gatazkarik Ezaren Adierazpenaren (IGEA) eredu bat erantsi da.

Gainera, urtarrilaren 24ko HFP/55/2023 Aginduan araututako prozeduraren arabera, agindu horren 3. Artikuluan aipatutako langileek IGEA espezifiko bat sinatu beharko dute elektronikoki, dokumentu honen [VI. Eranskinean](#) dagoen eredu, bai eta HFP/1030/2021 Aginduaren IGEA ere, PRTR-arekin finantzatzutako diru-laguntzak eta kontratuak prestatzeko eta izapidetzeko prozesuan parte-hartzaile gisa inpartzialtasuna bermatzeko.

Kontratazio edo diru-laguntzak emateko prozeduretako parte-hartzaileei dagokienez, IGEA eredu hau sinatu beharko duten enplegatuak, eta parte-hartzaile horiek ezagutu ondoren, honako hauek zehazten dira:

- Kontratuak: kide bakarreko kontratazio-organoa eta kide anitzeko kontratazio-organoko kideak, bai eta kontratazio-organori laguntzeko kide anitzeko organoko kideak ere, baldin eta eskaintzak baloratzeko, esleipen proposamena egiteko eta kontratua esleitzeko faseetan kontratazio prozeduretan parte hartzen badute.
- Diru-laguntzak: diru-laguntzak emateko organo eskuduna eta eskabideak baloratzeko kide anitzeko organoetako kideak, eskabideak baloratzeko eta laguntzak emateko ebazpenetan.

8.5 Interes-gatazka ezaren adierazpenaren egiaztapena

Kontratuaren edo dirulaguntzaren arduradunak egiaztatu beharko du interes-gatazkarik ez dagoela, Giza Baliabideen eta Kontratazioaren Arloko langileen laguntzarekin. Egiaztapen mekanismoek IGEA-n jasotako informazioa izan beharko dute kontuan. Informazio hori beste mota bateko informazioaren argitan aztertu beharko da, hala nola, kanpoko informazioa edo interes-gatazka sortzeko arrisku handia duten egoera jakin batzuei buruz egindako egiaztapenak.

Informazioa egiaztatzeko, merkataritza erregistroen datu baseak, Dirulaguntzen Datu Base Nazionala, langileen espedienteak (datuak babesteko arauak kontuan hartuta) edo datuak aztertzeko edo arriskuak puntuatzeko tresnak erabil ditzakete.

Sinatutako adierazpenak kontratazio-espedientearen edo laguntzak emateko espedientearen sartu beharko dira, auditoria-pista egoki bat mantentzeko. Kontratuak esleitzeko edo laguntzak emateko prozedura batean parte hartzen dutenen aldetik erabakiak hartzeko prozesuan behar ez bezala eragiteko edo isilpeko informazioa lortzeko saiakera bat hautematen bada, horren berri eman beharko zaio hierarkian gorago dagoen pertsonari.

Gainera, urtarrilaren 24ko HFP/55/2023 Aginduak, PRTR-a betearazten duten prozeduretan interes-gatazkaren arriskua sistematikoki aztertzeari buruzkoak, ezarritako prozedurari jarraituz, kontratuak adjudikatzeko eta diru-laguntzak emateko prozeduretan, espedientea kudeatzen duen Unitate Organikoak dagokion informazioa kargatuko du Zerga Administrazioiko Estatu Agentziaren, Minerva tresna informatikoan, kontratuaren eta/edo diru-laguntzaren arduradunaren gainbegiratze eta erantzukizunpean.

8.6 Bandera gorriak

Bandera gorriak alarma-seinaleak, pista edo iruzur-zantzuak dira. Bandera gorri bat egoteak ez du esan nahi nahitaez iruzurrik dagoenik, baina adierazten du jarduera-eremu jakin batek arreta gehigarria behar duela iruzur potentzial bat baztertu edo berresteko.

Beharrezkoa da ziurtatzea kontrol-prozedurek arreta iruzur-arriskuko puntu nagusietan eta izan ditzaketen mugarri edo markatzaileetan jartzen dutela. Kontrol horren izate hutsak iruzurrak egiteko disuasio-elementu gisa balio du. Horregatik, jarduera-eremuaren arabera dagokion espedientearen dokumentatu beharko da definitutako bandera gorri posibleen egiaztapen zerrenda eta lortutako emaitza, hau da, hauteman diren ala ez eta, hala bada, zeintzuk.

Bandera gorrien katalogoa eta horiek egiaztatzeko zerrenda Plan honen [VII. Eranskinean](#) jasotzen dira, eta iruzur-arriskuak detektatzeko moduan dauden langile guztiei jakinaraziko zaie, horiekin ohituta egon daitezten. Iruzurezko jarduera bat gertatzen ari dela jakinarazteko adierazle-multzo bat da.

I. Eranskina. Leioako Udalaren arrisku-matrizearen azalpen-txostena

Xedea eta irismena

Leioako Udalak kudeaketa publikoaren osotasuna babesteko eta iruzurra, ustelkeria eta interes-gatazkak prebenitzeko, antzemateko, zuzentzeko eta jazartzeko mekanismoak indartzeko konpromisoa hartu du. Bere barne-kontrolaren bidez, Udalak lege-eskakizunak eta kudeaketa onaren helburuak eta printzipioak betetzen direla ziurtatzea du helburu. Gainera, irregulartasun posibleak aurreratu, identifikatu eta zuzendu nahi ditu, hala nola iruzurra, ustelkeria, interes-gatazkak edo finantzaketa bikoitza.

Leioako Udalak proposatzen duen barne-kontrol gehigarri hori bat dator Berreskuratze, Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren esparruan Europako Funtsetarako ezarritako jarraibideekin, bai eta Berreskuratze eta Erresilientzia Mekanismoaren Araudiarekin ere. Horretarako, arriskuak kontrolatzeko, aztertzeko eta kudeatzeko sistema erabiltzen du, Iruzuraren aurkako Koordinaziorako Zerbitzu Nazionalak (IKZN) ezarritako metodologian oinarrituta.

Metodologia hori funtsezko tresna baten bidez egituratzen da: Arriskuen Matrizea. Arriskuen ebaluazioa osotasunari kalte egiten dioten portaerek edo jokabideek gehien eragin diezaieketen eremuetan egiten da, hala nola dirulaguntzak ematean, administrazio-kontratazioan eta hitzarmenetan. Ildo horretan, Iruzuraren aurkako eta Etika Publikoko Batzorde bat ezarri du, aipatutako matrizearen aldizkako ebaluazioa egiteko.

Matrize honen aldizkako ebaluazioa prozesu egituratua, sendoa eta jarraitua da. Irizpide uniformeek bidez, aukera ematen du helburuak lortzeari edo aipatutako arloetan ekintzak gauzatzeari eragin diezaieketen arriskuak sistematikoki identifikatu, ebaluatu, aztertu, kudeatu eta jakinarazteko.

Oinarrizko printzipioak

Udala hainbat arriskuren eraginpean dagoenez, beharrezkoa da kontrol eta kudeaketa-eredu orokor eta iraunkor bat ezartzea, bere helburuak lortzea eragotz dezaketen arrisku esanguratsuenen jarraipena egitea eta estrategiak arrakastaz gauzatea ahalbidetuko diona.

Arriskuak kudeatzeko eredua hau arriskuak kudeatzera bideratutako jarduerak oro gidatu behar duten oinarrizko printzipio eta konpromiso batzuen eraginpean eratu da. Honako hauek dira:

- Barneko giro egokia eta arriskuekiko sentsibilizazio-kultura SUSTATZEA edo bultzatzea, arriskua kudeatzeko esparru bat eta erabaki estrategiko eta operatiboetan aldagai hori txertatzea barne.
- Arriskuak LERROKATZEA eta erabakiak hartzerakoan kontuan hartzea.
- Arriskuen kudeaketaz arduratzen diren arloen eta arriskuen kontrolaz eta azterketaz arduratzen den arloaren arteko independentzia maila egokia BERMATZEA.
- Erakundeko arlo guztiei eragiten dieten arriskuen aniztasuna IDENTIFIKATZEA eta ebaluatzea, haien titulartasuna ziurtatuz eta erantzukizuna bere gain hartuz.
- Arriskurik garrantzitsuenen kudeaketa egokia BERMATZEA.
- Arriskuei erantzuteko erabakiak HOBETZEA, erantzuna definitzeko prozesuan zorrozatasuna eta metodologia emanez.
- Askotariko arriskuei erantzun integratuak ERREZTEA, erantzun bakar batek hainbat arlotan identifikatutako arriskuak arindu ahal izateko.
- Gardentasunez INFORMATU eta KOMUNIKATU, arriskuei eta horien balorazioari buruz, bai eta garatutako sistemen funtzionamenduari edo horiek kontrolatzeko hartutako neurriei buruz ere.

- Une oro indarrean dagoen legediaren, barne-araudiaren eta ezarritako balio etiko eta arduratsuen babesean JARDUTEA.

Arrisku-kategoriak eta horien eragina

Arriskua ebaluatzeko metodologia hiru fasetan garatzen da:

- 1.- Arriskuak ager daitezkeen erakundearen jarduera-eremuak identifikatzea.
- 2.- Arrisku bakoitzak erakundearen prozesu eta jarduketetan duen eragina zehaztea, eta arrisku handia, ertaina edo txikia dakartenak definitzea.
- 3.- Arrisku handia dagoen kasuetan, bereziki, abian jarri beharreko neurri zuzentzaileak hartzea

Matrize honen ondorioetarako, gerta daitezkeen eta helburuak lortzeari kalte egiten dion edozein gertaera potentzial, barnekoa edo kanpoko, arriskutzat hartuko da.

Leioako Udalak aurre egin beharreko **Arrisku Gordina** honako hauei buruzkoa da:

- **Arriskuak entitatean duen eragina**, bai kostu ekonomikoari dagokionez, bai arriskua gauzatzera iristeak erakundearentzat izango lukeen izen onari dagokionez, eta honako irizpide hauen arabera baloratu behar da:
 - a) **Eragin mugatua (puntu 1)**: arriskua gauzatzearen kostua mugatua edo txikia izango litzateke Udalarentzat.
 - b) **Batez besteko eragina (2 puntu)**: kostua ertaina izango litzateke, arriskuaren izaera ez delako esanguratsua.
 - c) **Eragin esanguratsua (3 puntu)**: arriskuaren izaera garrantzitsua da, edo tartean hainbat onuradun daude.
 - d) **Eragin larria (4 puntu)**: Udalarentzako kostua zerbait da, arriskuak eragina baitu ekonomiaren, ospearean eta eraginkortasunaren ikuspegitik.
- **Arriskua gertatzeko probabilitatea**, arriskua agertzen den maiztasunagatik edo aldi kopuruagatik edo arrisku horren agerpena arintzeko neurririk dagoelako edo ez dagoelako.
 - a) Oso kasu gutxitan gertatuko da (puntu 1)
 - b) Noizbait gerta daiteke (2 puntu)
 - c) Litekeena da gertatzea (3 puntu)
 - d) Maiz gertatuko da (4 puntu)

Balorazio horren emaitzak **Arrisku Gordinaren** puntuazioa ematen du.

16 puntu edo gehiagoko **Arrisku Gordinak** zero tolerantzia-maila eskatzen du, eta, beraz, Udalean horrelako egoerak gertatzeko efektua murrizteko aukera emango duten kontrolak egon behar dira. 9 puntuko balorazioa lortu arte, arriskua arintzea gailentzen da helburua lortzearen gainetik, eta gorriz identifikatzen da *Arriskuuen Matrizean*.

Arrisku Gordinaren 6 eta 4 puntu arteko balioespenak esan nahi du bere gain hartu beharreko arriskua helburuaren lorpenarekin parekatzen dela, azken helburua lortzea lehenetsiz, arriskuarekiko espozizioaren aurrean. Hori kolorekoa da *Arriskuuen Matrizean*.

2 puntu gaingiditzen ez dituen **Arrisku Gordina** berdez identifikatzen da *Arriskuuen Matrizean*, eta helburua lortu edo bete ahal izateko arriskua erabat onartzen dela erakusten du.

ERAGINA	Eragin larria	4				
	Eragin esanguratsua	3				
	Batez besteko eragina	2				
	Eragin mugatua	1				
			1	2	3	4
			Oso kasu gutxitan gertatuko da	Noizbait gerta daiteke	Gertatzea litekeena da	Maiz gertatuko da
			PROBABILITATEA			

Arriskuak aztertu eta baloratzeko kontrol-sistema

Arrisku Gordina identifikatu ondoren, arrisku-adierazpen bakoitzari dagokionez, adierazten den arrisku zehatza prebenitzeko neurriren bat aldez aurretik hartu den adierazi behar da. Horretarako, **Bai** edo **Ez** erantzungo da.

Arrisku bakoitzerako kontrol-sistema bat dagoela adierazi ondoren, Udalaren barruan kontrol horren eraginkortasunak merezi duen konfiantza-maila baloratuko da. Aukerak hauek dira:

- Handia
- Ertaina
- Txikia

Ondoren, **Arrisku Gordinaren** eraginaren eta probabilitatearen gainean dauden kontrolek duten eragin konbinatua baloratu behar da, honela:

- **Arriskuak entitatean duen eraginaren gaineko kontrolen eragin konbinatua:**
 - a) Kontrolek konfiantza-maila oso mugatua eskaintzen dute (-1 puntu).
 - b) Kontrolek konfiantza-maila ahula eskaintzen dute (-2 puntu)
 - c) Kontrolek konfiantza-maila esanguratsua eskaintzen dute (-3 puntu)
 - d) Kontrolek konfiantza-maila handia eskaintzen dute (-4 puntu)
- **Arriskua gertatzeko probabilitatea, ezarritako kontrolak kontuan hartuta:**
 - a) Egoera maiz gerta daiteke kontrolak gorabehera (-1 puntu)
 - b) Litekeena da arrisku-egoera berriro gertatzea (-2 puntu)
 - c) Baliteke arrisku-egoera berriro gertatzea (-3 puntu)
 - d) Egoera berriro gertatzeko probabilitatea txikia da (-4 puntu)

KONTROLEN ERAGINA	Konfiantza-maila txikia	-1				
	Konfiantza-maila ahula	-2				
	Konfiantza-maila esanguratsua	-3				
	Konfiantza-maila handia	-4				
			-4	-3	-2	-1
			Oso kasu gutxitan gertatuko da	Noizbait gerta daiteke	Gertatzea litekeena da	Maiz gertatuko da
KONTROLAK EGIN ARREN GERTATZEKO PROBABILITATEA						

Ondoren, Matrizeak berak kontrolen emaitza emango du, zehaztutako konfiantza-mailei dagokienez, bai kontrolek inpaktuarekiko duten eragin konbinatua, bai arrisku gordinaren probabilitatea kontuan hartuta.

Emaitza osoa, beraz, Udalaren kudeaketan aurreikusitako kontrolek hasieran zehaztutako Arrisku Gordinen duten eragina izango da. Guztizko emaitza hori **Arrisku Garbi** gisa definituko dugu.

Matrizearen helburua da lortutako **Arrisku Garbiaren** puntuazioak Udalarri erreferentzia gisa balio izatea balizko iruzurra edo irregulartasunak prebenitzeko, eta, kasu horretan, ekintza-plan bat ezartzea kontrol kopurua edo horien intentsitatea handitzeko.

Beraz, lortutako **Arrisku Garbiaren** puntuazioaren arabera, erakundeak kontrol gehigarriak (*Ekintza Plana*) sartu beharko ditu, honako arau hauen arabera:

- **Arrisku garbi osoa txikia (onargarria)** bada, printzipioz, ez da beharrezkoa izango lehendik daudenez gain kontrol gehigarriak sartzea, komenigarritzat jotzen ez bada.
- **Guztizko arrisku garbia ertaina (esanguratsua)** bada, aplikatu nahi diren kontrolak eta neurri gehigarriak sartu behar dira. Epe ertain edo laburrerako aldi bat egokituz jotzen da, neurrien izaeraren arabera, eta, nolnahi ere, urtebetetik beherako epea izango da.
- **Arrisku garbi osoa handia (larria)** bada, aplikatuko diren kontrolak eta neurri gehigarriak sartu behar dira. Berehala jardun beharko da; beraz, aurreikusitako kontrolak eta neurriak aplikatzeko epea ahalik eta laburrena izan behar da.

Azkenik, **Arrisku Garbi** altuaren aurrean *Ekintza Planean* beharrezkoak diren kontrolak ezarri ondoren, kontrol horien eragin aringarria baloratu beharko da, eta arrisku objektibo bat sortuko da, hau da, Udalak kontrol eraginkorrak abian jarri ondoren onargarritzat jotzen duen arrisku-maila bat.

Informazio gisa, Matrizeak automatikoki kalkulatzeko du **Arrisku Garbi** osoa adierazten duen koefizientea. Koefiziente horien helburua Udalak arriskuaren aurrean duen egoeraren irudi laburtua ematea da.

Azkenik, ebaluazioaren aldizkako berrikuspena honako arau hauen arabera egin beharko da:

- Guztizko Arrisku Garbiak puntuazio onargarria lortu bazuen, urtero berrebaluatuko da, edo bi urtean behin egin ahal izango da, identifikatutako arriskuen maila oso baxua bada eta

aurreko urtean ez bazen jakinarazi iruzur, ustelkeria, interes-gatazka edo finantzaketa bikoitzeko kasurik.

- Guztizko Arrisku Garbiak puntuazio esanguratsua edo larria lortu badu, ebaluazioaren berrikuspena egingo da kontrolak eta neurri gehigarriak ezartzeko ezarritako epemuga igaro ondoren. Arrisku garbi larriaren kasuan, berehala egin beharko da, ahalik eta eperik laburrenean.

Era berean, autoebaluazioaren zati egokiak berrikusi beharko dira berehala, iruzur-kasu berri oro agertzen bada edo erakundearen ingurunean aldaketa esanguratsuak gertatzen badira, hala nola, arau-aldaketak, prozedura-aldaketak, teknologia, langileak, etab.

Glosarioa

Erakunde Erabakitzailea (EE): irailaren 29ko HFP/1030/2021 eta HFP/1031/2021 Aginduetan ezarritakoaren ondorioetarako, erakunde erabakitzailea da, bere eskumenen esparruan, erreformen eta inbertsioen plangintzaren eta jarraipenaren ardura duen erakundea, bai eta haren mugariak eta helburuak betetzen dituen ere. Erakunde erabakitzaileak ministerio-sailak dira, Osagaien arduradunak. Hori guztia Berreskurapen, Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren esparruan.

Erakunde betearazlea (EB): irailaren 29ko HFP/1030/2021 eta HFP/1031/2021 Aginduetan ezarritakoaren arabera, erakunde betearazlea da, bere eskumenen esparruan, dagozkion erreforma eta inbertsioen proiektuak edo azpiproiektuak gauzatzea dagokion erakundea, erakunde erabakitzailearen irizpide eta jarraibideen arabera. Toki-eremuan, Erakunde betearazleak dira Toki-araubidearen oinarriak arautzen dituen apirilaren 2ko 7/1985 Legearen 3. artikuluan jasotako toki-erakundeak, azpiproiektu bat esleituta dutenak, hau da, PRTR-an jasotako ekintzak egiteko funtsak jasotzen dituztenean.

PRTR-aren araudi partikularrean ezarritako baldintzak aplikatu behar ez badira, Leioako Udala EB gisa hartuko da Arriskuen Matrize honen bidez garatzen eta ebaluatzen diren prozedura guztietan.

Onuradunak (O): dirulaguntza edo hitzarmen baten funtsak nori esleituko zaizkion.

Kontratistak (K): proiektu baten funtsak nori esleituko zaizkion.

Arrisku gordina: lehendik dauden edo planifikatuta dauden kontrolen eragina kontuan hartu aurreko arrisku-maila, aldi jakin bati dagokionez.

Arrisku garbia: arrisku-maila, lehendik dauden kontrolen eragina eta eraginkortasuna kontuan hartu ondoren, hau da, egungo egoera.

Arrisku objektiboa: arrisku-maila, egungo kontrolen eta planifikatutakoen eragina kontuan hartu ondoren.

ERANSKINAK

Arriskuen ebaluazioa dirulaguntzak emateko arloan

Nº	IZENA	DESKRIBAPENA
1	Lehia mugatzea	Ez da bermatzen dirulaguntza emateko prozedura modu garden eta publikoan garatuko denik, eta horrek faboritismoak edo ustelkeria-ekintzak eragin ditzake.
2	Tratu diskriminatzailea eskatzaileen hautaketan	Ez da bermatzen parte-hartzaileak hautatzeko prozedura objektiborik, eta onuradun potentzial guztientzako sarbidea berdintasunez mugatzen da.
3	Interes-gatazka	Ebaluazio-batzordeko kideren baten, ebaluatzailearen baten edo emakidaren arduradunaren eginkizunen jardun inpartziala eta objektiboa konprometituta egongo da familia, afektibitate, kidesun politiko edo nazionalekoak, interes ekonomikokoak edo interes pertsonaleko zuzeneko edo zeharkako beste edozein arrazoirengatik. Dirulaguntza izendunek arreta berezia merezi dute.
4	Laguntzak ematea, diru-laguntzen araudiaren aplikazioa alde batera utzita	Emandako dirulaguntzek ez dute indarrean dagoen araudia bete, batez ere onuradunek bete beharreko baldintzak argi eta garbi ezartzen badira.
5	Diru-laguntzaren xedea desbideratzea	Jasotako funtsak dirulaguntza edo laguntza eman zen beste helburuetarako erabiltzen dira, edo, azpikontratazio-ehuneko handiak onartzen direnez, laguntzen onuradunen egokitasuna indargabetzen da.
6	Finantzaketa bikoitza	Jardueraren finantzaketa bikoitzaren eta/edo gainfinantzaketaren debekua ez betetzea, benetako kostuen gainetik, bai eta onuradun berak laguntzak jasotzea ere.
7	Dokumentuak faltsutzea	Dirulaguntza edo laguntza lortzeko, oinarri arautzaileetan edo deialdietan eskatutako baldintzak faltsutu behar dira, edo laguntza hori eragotzi dutenak ezkutatu.
8	Informazio, komunikazio eta publizitate arloko betebeharrak ez betetzea	Ez da betetzen araudian informazio- eta publizitate-betebeharrei buruz ezarritakoa.
9	Auditoretza-pista galtzea	Ez da bermatzen kontabilitateko dokumentazio eta erregistro guztien kontserbazioa auditoretza-pista egokia izateko.

Arriskuen ebaluazioa kontratazio-publikoaren arloan

Nº	IZENA	DESKRIBAPENA
1	Benetako premia bati erantzuten ez dioten ondasun eta zerbitzuen eskaria	Kontratua prestatzeko jarduketei eragiten die, hala nola kontratuaren behararen justifikazioari.
2	Lehia mugatzea	Prestatzeko eta/edo esleitzeko prozedura manipulatzeko, eta kontratazio publikorako sarbidea lizitatzailerik guztiei mugatzea, berdintasunean eta diskriminaziorik gabe. Prozedura desegokia hautatzea.
3	Kolusiozko praktikak eskaintzetan	Hainbat enpresek isilpean erabaki dute lizitazio-prozesua manipulatzeko, beren arteko lehia mugatzeko edo ezabatzeko, oro har prezioak artifizialki igotzeko edo ondasunen edo zerbitzuen kalitatea murrizteko.
4	Interes-gatazka	Kontratuaren faseetan esku hartzen duen baten eginkizunak inpartzialki eta objektiboki gauzatzea arriskuan egongo da familia, afektibitate, kidesun politiko edo nazionalako, interes ekonomikoko edo interes pertsonaleko zuzeneko edo zeharkako beste edozein arazoirengatik.
5	Aurkeztutako eskaintzen balorazio teknikoa edo ekonomikoa manipulatzeko	Kontratazio-prozedura lizitatzailerik baten alde edo beste baten edo batzuen kaltetan manipulatzeko.
6	Kontratuaren zatitze iruzurtia	Kontratua esleipendun bera duten bi prozedura edo gehiagotan zatitzea, guztizko zenbatekoaren arabera lehia- eta publikitate-berme handiagoak eskatzen dituen prozedura erabiltzea saihestuz.
7	Kontratua formalizatzeko ez-betetzeak	Irregularitasunak kontratua formalizatzean, lizitazioaren baldintzetara zehatz-mehatz ez egokitzeko edo esleipenaren baldintzak aldatzeko.
8	Ez-betetzeak edo akatsak kontratua egikaritzean.	Kontratatik ez dituen betetzen kontratuaren zehaztapenak kontratua gauzatzen den bitartean.
9	Dokumentuak faltsutzea	Lizitatzailerik faltsutzen ari da lizitazio-prozeduran sartu ahal izateko eta/edo faltsutasuna antzematen da prezioa ordaintzeko aurkeztutako dokumentazioan.
10	Finantzaketa bikoitza	Finantzaketa bikoitzaren debekua ez betetzea.
11	Informazio, komunikazio eta publikitate betebeharrak ez betetzea	Ez da betetzen Espainiako edo Europako araudian informazio- eta publikitate-betebeharrei buruz ezarritakoa.
12	Auditoretza-pista galtzea	Ez da bermatzen kontabilitateko dokumentazio eta erregistro guztien kontserbazioa auditoretza-pista egokia izateko.

Arriskuen ebaluazioa hitzarmenen arloan

Nº	IZENA	DESKRIBAPENA
1	Hitzarmenaren xedea ez dagokio figura juridiko horri	Hitzarmenak egitea kontratazio-prozedura bat saihesteko edo tresna juridiko honen baliozkotasun-betekizunak saihesteko.
2	Hitzarmenaren prozedura edo legezko baldintzak ez betetzea	Hitzarmen bat egitea horretarako legez ezarritako prozedura bete gabe, edo legezko izapide edo betekizun jakin batzuk bete gabe.
3	Interes-gatazka	Hitzarmena onartzen edo sinatzen parte hartzen duten langileen eginkizunen jardun inpartziala eta objektiboa arriskuan jartzen da familiako, afektibitateko, kidesun politiko edo nazionalako, interes ekonomikoko edo interes pertsonaleko zuzeneko edo zeharkako beste edozein arrazoirengatik.
4	Lehia mugatzea zuzenbide pribatuko erakunde laguntzaileen hautaketan	Dirulaguntza bat bideratzeko erakunde laguntzaileekin egindako hitzarmenen kasuan, zuzenbide pribatuko erakunde laguntzailearen hautaketa ez da ezarritako printzipioei jarraiki egin.
5	Lehia mugatzea, hitzarmena hirugarrenek gauzatzen badute	Erakunde laguntzaileekin hitzarmenak egiten badira dirulaguntza bat bideratzeko, erakunde laguntzaileak ez du bermatzen hornitzaileak norgehiagoka-prozesu baten bidez hautatzea.
6	Informazio, komunikazio- eta publizitate-betebeharrak ez betetzea	Ez da betetzen Espainiako edo Europako araudian informazio eta publizitate-betebeharrei buruz ezarritakoa.
7	Auditoretza-pista galtzea	Ez dago auditoria-pista egokirik finantzaturako jardueren jarraipen osoa egiteko.

9 II. Eranskina. Adierazpen instituzionala

Leioako Udalaren iruzurraren eta ustelkeriaren aurkako adierazpen instituzionala

Adierazpen horren bidez, Leioako Udalak iruzurraren, ustelkeriaren eta interes-gatazken aurkako borrokan estandar etiko gorenekin konpromiso argia eta irmoa hartu nahi du.

Bere ibilbidetik ondorioztatzen denez, erakunde honek konpromiso handia du herritarrei ematen dien zerbitzuarekin, zerbitzu publikoen kalitatearekin, zintzotasun- eta gardentasun-estandar handiekin, bai eta aurrekontu-egonkortasunarekin eta finantza-iraunkortasunarekin ere.

Eta hori da, hain zuzen, bikaintasunaren aldeko bokazio horretatik abiatuta, Udal honek aitortzen duena integritateak kudeaketa publikoan duen garrantzia, bai eta iruzurra, ustelkeria eta interes-gatazkak prebenitzeko, detektatzeko, zuzentzeko eta jazartzeko mekanismoak indartzeko beharra ere. Hori dela eta, Alkatzaren 2/24 Instrukzioaren bidez, 24/02/08ko 509/24 Ebazpenaren bidez onartu zena, Idazkaritza Arloak integritate publikoko estrategia bat diseinatu eta koordinatu behar du, sendoa eta zeharkakoa, Udalarentzat berarentzat, bai eta Euskararen Erakundearentzat eta Soinu Atadiarentzat ere, erakundearen osotasuna sustatzeko zeregin aktiboa bere gain hartzeko.

Iruzurra, ustelkeria eta interes-gatazkak mehatxu garrantzitsuak dira demokraziarentzat, zuzenbide-estatuarentzat eta garapen iraunkorarentzat. Jardunbide txar horiek herritarren konfiantza higatzen dute gobernu-erakundeetan, baliabide publikoen esleipena desitxuratzen dute eta administrazio publikoaren oinarritzko printzipioak ahultzen dituzte.

Kudeaketa publikoan parte hartzen duten eragile guztien erantzukizuna da, bai hautetsiena, bai udal-langileena, beren eginkizunak betetzerakoan zintzotasunez, eta etikaz jardutea. Horrek esan nahi du konpromiso irmoa dagoela prebentzio-neurriak hartzeko, bai eta balizko edozein iruzurren aurrean erantzun irmoa emateko ere.

Leioako Udalak, beraz, erakunde-osotasuna sustatzeko konpromisoa hartzen du, erakunde hori osatzen duten pertsona guztien artean kultura etikoa sustatuz, dagozkien kode etikoen eta gai horri buruzko prestakuntzaren bidez, bai eta kudeaketa publiko profesionala bultzatuz ere, erakundearen operatibaren legezketasuna eta eraginkortasuna bermatzeko, eta iruzurraren eta ustelkeriaren prebentzioa arrazoituz.

Erronka horiei eraginkortasunez heltzeko, iruzurraren aurkako neurrien plan bat egingo da, Udalean lan egiten duten pertsona guztiei eta erakundearekin harremana duten agenteei aplikatzeko. Era berean, kontrol- eta gainbegiratze-mekanismoak indartuko dira, gardentasunaren eta kontuak ematearen kultura sustatuko da, eta gizartearen parte-hartze aktiboa sustatuko da erakunde horren zerbitzura dauden pertsonen portaeraren zaintzan.

Gainera, Iruzurraren aurkako Batzorde bat sortuko da, eskudantzia zehatzekin, hemen azaldutako adierazpenak gauzatzeko. Batzorde horrek, beste unitate batzuekin lankidetzan, beren arloak kontrolatzeko sistema egokia dagoela ziurtatzen du, eta neurri zuzentzaileak berehala ezarriko direla bermatzen du.

Era berean, Alkatzaren 7/24 Jarraibidean, salaketa-kanalari buruzkoa, jasotzen den bezala, eta otsailaren 20ko 2/2023 Legeak, arau-urratzei eta ustelkeriaren aurkako borrokari buruzko informazioa ematen duten pertsonak babesteari buruzkoak, ezartzen dituen betebeharren esparruan, Barneko Informazio Sistemaren arduradunaren figura sortuko da, eta, horrela, erakundearen barne-kontrolleko sistemari gehituko zaio.

Azken batean, Leioako Udalak iruzurrarekiko tolerantziarik gabeko politika hartu du, eta barne-kontrolerako sistema bat ezarri du, iruzurrezko edozein jarduketa prebenitzeko eta, ahal den neurrian, detektatzeko, eta, hala badagokio, haren ondorioak konpontzeko. Horretarako, integritate, inpartzialtasun eta zintzotasun-printzipioak hartu ditu bere eginkizunak betetzeari.

10 III. Eranskina. Estatuko laguntzen araubidearen bateragarritasunari buruzko galdeketa, eta finantzaketa bikoitza saihestea

(II.B.6 ERANSKINA, irailaren 29ko HFP/1030/2021 Aginduarena, Berreskurapen, Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren kudeaketa-sistema konfiguratzeko duena)

- Estatuko laguntzak

GALDERA	Betetze-gradua			
	4	3	2	1
1. Aplikatzen al da prozedurarik bere esparruan eman beharreko laguntzak alde aurretik jakinarazi beharra baloratzeko eta, hala badagokio, alde aurreko jakinarazpena egiteko, Estatuko Laguntzei buruzko Europar Batasuneko araudia errespetatuko dela bermatzeko? (Horretarako, egiaztapen-zerrendaren edo check-list-aren eredu ematen da).				
2. Zeregin hori egiteko giza baliabide berariazkorik badago?				
3. Ez al dago arrisku-aurrekaririk estatuko laguntzei buruzko araudia betetzeari dagokionez?				
4. Betearazpen-maila guztietan Estatuko Laguntzen araudia errespetatzeari buruzko azterketa egin da?				
Puntuaren azpitotala.				
Puntuak guztira				
Gehienezko puntuazioa	16			
Puntu erlatiboak (puntuak guztira/gehienezko puntuazioa)				

- Oharra: 4 gehieneko betetzearen baliokidea da, 1 gutxienekoa.

- Finantzaketa bikoitza

GALDERA	Betetze-gradua			
	4	3	2	1
1. Aplikatzen al da prozedurarik PRTR gauzatzean bere kudeaketa esparruan finantzaketa bikoitza egon daitekeela baloratzeko? (Horretarako, egiaztapen-zerrendaren edo check-list-aren eredu ematen da).				
2. Ba al dago giza baliabide espezifikorik zeregin hori egiteko?				
3. Ez al dago aurreko gorabeherarik finantzaketa bikoitzari dagokionez (Ordezkaritza Organo Gorenaren esparruan edo Europako beste edozein funtsetan)?				
4. Gauzatze-maila guztietan finantzaketa bikoitza egon daitekeela egiaztatzen al da?				
Puntuaren azpitotala.				
Puntuak guztira				
Gehienezko puntuazioa	16			
Puntu erlatiboak (puntuak guztira/gehienezko puntuazioa)				

- Oharra: 4 gehieneko betetzearen baliokidea da, 1 gutxienekoa.

(III.D ERANSKINA, irailaren 29ko HFP/1030/2021 Agindua, Berreskurapen, Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren kudeaketa-sistema konfiguratzeko duena)

- **Kudeatzaileentzako erreferentzia. Estatuaren laguntzak**

Estatuaren laguntzei buruzko Europako araudia betetzen dela ziurtatzeko eta Berreskuratze eta Erresilientzia Mekanismoan araututako nahitaezko kudeaketa txosten eta adierazpenak errazago egiteko, Finantza Erregelamenduak erreferentzia hau ematen du:

1. Estatu laguntza bat al da, 107.1 Europar Batasunaren Funtzionamendu Ituna? (Horretarako, baldintza hauek guztiak bete behar dira). a. Laguntza Estatuak edo Estatu laguntza ematea, edozein modutan. Administrazio publiko guztiak sartzen dira. b. Laguntza eskumena faltsutzea edo faltsutzeko mehatxua egitea. c. Laguntza enpresa edo produkzio batzuei laguntzea. d. Laguntza estatu kideen arteko merkataritza-trukeetan eragina izatea.	BAI	EZ
Jarraitu < BAI > markatu baduzu		
2. "Minimis" erregimena aplikatzen al zaio laguntzari?	BAI	EZ
2. galderan < BAI > markatu ezker, 6. galderarekin jarraitu.		
3. Estatu laguntza bateragarria al da Batzordearen 2014ko ekainaren 17ko 651/2014 (EB) Erregelamenduaren arabera, barne-merkatuarekin bateragarriak diren laguntza-kategoria batzuk edo legez ezarritako beste salbuespen batzuk ezartzen baititu?	BAI	EZ
3. galderan «BAI» markatu ezker, 5. eta 6. galderekin jarraitu.		
4. Estatu laguntza Europako Batzordeari jakinarazi al zaio, gauzatu aurretik, TFUE 108.3 artikulua arabera?	BAI	EZ
2. eta 3. galderetan «EZ» markatu ezker, 4. galderan «BAI» erantzun.		
5. Aldez aurreko jakinarazpenetik salbuespenaren Estatuaren laguntza geroago jakinarazi al zaio Europako Batzordeari arauko epean?	BAI	EZ
3. galderan «BAI» markatu ezker, 5. galderari «BAI» erantzun.		
6. Estatuaren laguntza Dirulaguntzen Datu-base Nazionalan sartu al da?	BAI	EZ
Aurreko galderetako bat «BAI» markatu ezker, 6. galderari «BAI» erantzun.		

- **Finantzaketa bikoitzari buruzko checklist erdua**

1. Aurreikusita al dago Berreskuratze eta Erresilientzia Mekanismoaren funtsekin finantzatutako proiektuak beste tresna batzuen finantziarioa ere jasotzea, nazionalak edo europarrak izanda?	BAI	EZ
1. galderan «BAI» markatu ezker, jarraitu.		
2. Ba al dago egiaztagiririk (adibidez, organo kudeatzailearen fakturak edo ziurtagiriak) beste tresna batzuetatik datorren finantzaketa, Berreskuratze eta Erresilientzia Mekanismoko funtsekin finantzatutako kostuak estaltzeko erabili ez dela ziurtatzen duena?	BAI	EZ
3. Erresilientzia Berreskuratze Mekanismoaren funtsekin finantzatutako jarduerak eta beste tresna batzuekin finantzatutakoak jasota geratu dira dagokion kudeaketa-sistema eragilean (adibidez, Diru-laguntzen Datu-	BAI	EZ

base Nazionalean edo Sektore Publikoko Kontratazio Plataforman) edo jarraipen- eta kontrol funtzioak dituen beste datu-base batean (adibidez, ARACHNE sisteman)?		
4. Proiektuak badu bere Proiektua Identifikatzeko Kode Bakarra, ekainaren xxko xxx/2021 Aginduaren arabera?	BAI	EZ
2., 3. eta 4. galderetako edozeinetan <EZ> erantzunez gero, alarma piztu beharko litzateke.		

11 IV. Eranskina. Interes-gatazkari, iruzurrari eta ustelkeriaren prebentzioari buruzko galdeketa

(II.B.5 ERANSKINA, irailaren 29ko HFP/1030/2021 Aginduarena, Berreskurapen, Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren kudeaketa-sistema konfiguratzeko duena)

GALDERA	Betetze-gradua			
	4	3	2	1
1. «Iruzurraren aurkako neurrien plan» bat al dago erakunde betearazleari edo erabakia hartzen duen erakundeari aukerik ematen diona, dagokion jardun-eremuan dagozkion funtsak aplikatu beharreko arauen arabera erabili direla bermatzeko eta deklaratzeko, bereziki, iruzurra prebenitzeari, detektatzeari eta zuzentzeari, baita ustelkeriari eta interes-gatazkei dagokienez?				
2. «Iruzurraren aurkako neurrien plana» dagoela egiaztatu dezakegu betearazpen maila guztietan?				
PREBENTZIOA				
3. Ba al dago iruzurraren aurkako konpromisoa jasotzen duen maila goreneko adierazpenik?				
4. Arrisku espezifikoak, horien eragina eta gertatzeko probabilitatea identifikatzen dituen autoebaluazioa eta horren berrikuspena egiten da?				
5. Kode etiko bat zabaldu da eta oparien politikari buruzko informazioa eman da?				
6. Etika publikoa sustatzeko eta iruzurra detektatzen laguntzeko prestakuntzarik ematen al da?				
7. Interes-gatazkak kudeatzeko prozedurarik prestatu al da?				
8. Parte-hartzaile guztiak interes-gatazkarik ez izatearen adierazpena betetzen dute?				
DETEKZIOA				
9. iruzur-adierazleak edo alerta-seinaleak (bandera gorriak) zehaztu al dira eta horiek detektatzeko lekuan dauden langileei jakinarazi?				
10. Datu-prospekziarako tresnak edo arriskuak puntuatzeko tresnak erabiltzen dira?				
11. Ba al dago edozein pertsona interesatuk salaketak aurkeztu ahal izateko biderik?				
12. Ba al dago salaketak aztertzeko eta neurriak proposatzeko ardura duen unitaterik?				
ZUZENKETA				
13. Iruzurraren eragina ebaluatzen da eta sistemiko edo puntual gisa sailkatzen?				
14. Atzera botatzen al dira SEM-ak finantzatutako edo finantzatu beharreko eta iruzurrak ukitutako proiektuak edo proiektu zatiak?				
JAZARPENA				
15. Komunikatzen al zaizkio gertatutako egitateak eta hartutako neurriak erakunde betearazleari, erakunde erabakitzaileari edo agintaritzaren arduradunari, kasuan kasu?				

16. Hala dagokionean, salatzen al dira egitate zigorgarriak autoritate publiko nazionalen edo Europar Batasunaren aurrean edo Fiskaltzaren eta auzitegi eskumendunen aurrean?				
Puntuen azpitotala.				
Puntuak guztira				
Gehienezko puntuazioa	64			
Puntu erlatiboak (puntuak guztira/gehienezko puntuazioa)				

- Oharra: 4 gehieneko betetzearen baliokidea da, 1 gutxienekoa.

12 V. Eranskina. Interes-gatazkarik ezaren adierazpenaren eredia (IGEA) – HFP/1030/2021 Agindua

(IV. ERANSKINA, irailaren 29ko HFP/1030/2021 Aginduarena, Berreskurapen, Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren kudeaketa-sistema konfiguratzeko duena)

Espedientea:

Kontratua/dirulaguntza.

Goian aipatutako kontratazio/dirulaguntzaren prozeduran inpartzialtasuna bermatze aldera, behean sinatzen duenak/dutenek, espedientea prestatzeko eta izapidetzeko prozesuan parte hartzen duten aldetik, honako hau adierazten du/dute:

Lehen. Honako hauen berri izatea:

1. Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren uztailaren 18ko 2018/1046 (EB, Euratom) Erregelamenduaren (EB, Euratom) 61.3 artikulua («Interes-gatazka») ezartzen duenez, «funtzioen egikaritzea inpartziala eta objektiboa arriskuan jartzen denean, familiako arrazoiengatik, afektibitateagatik, kideatasun politiko edo nazionalagatik, interes ekonomikoagatik edo interes pertsonaleko zuzeneko edo zeharkako edozein arrazoiengatik».

2. Sektore Publikoko Kontratuari buruzko azaroaren 8ko 9/2017 Legearen 64. artikulua («Ustelkeriaren aurkako borroka eta interes-gatazken prebentzioa») helburua da lehiaren edozein distortsio saihestea, prozeduran gardentasuna bermatzea eta hautagai eta lizitatuak guztiei tratu berdintasuna bermatzea.

3. Sektore Publikoaren Araubide Juridikoaren urriaren 1eko 40/2015 Legearen 23. artikulua («Abstentzioa») ezartzen duenez, prozeduran ez dute esku hartu behar «Administrazioen zerbitzura dauden agintariek eta langileek, baldin eta hurrengo zenbakian adierazitako egoeraren bat gertatzen bada», eta honako hauek dira:

a) Interes pertsonala izatea kasuan kasuko gaian edo haren ebazpenak eragina izan dezakeen beste batean; sozietate edo erakunde interesdunen administratzaile izatea, edo interesdunen batekin ebatzi gabeko auziren bat izatea.

b) Ezkontza-lotura edo antzeko egitatezko egoera izatea, eta laugarren mailarainoko odola-ahaidetasuna edo bigarren mailarainoko ezkontza-ahaidetasuna izatea interesdunetako edozeinekin, erakunde edo sozietate interesdunetako administratzaileekin eta prozeduran parte hartzen duten aholkulari, legezko ordezkari edo mandatariekin, bai eta bulego profesionala partekatzea edo horiekin elkartuta egotea aholkularitza, ordezkari edo mandaturako.

c) Aurreko paragrafoan aipatutako pertsonaren batekin adiskidetasun estua edo ageriko etsaitasuna izatea.

d) Kasuan kasuko prozeduran peritu edo lekuko gisa parte hartu izana.

e) Gaian zuzenean interesa duen pertsona natural edo juridikoarekin zerbitzu-harremana izatea, edo azken bi urteetan edozein motatako zerbitzu profesionalak eman izana, edozein inguruabar edo lekutan».

Bigarrena. Ez dagoela EBko Finantza Erregelamenduaren 61.3 artikuluan adierazitako interes-gatazkatzat jo daitekeen inongo egoeratan, eta ez dagoela/daudela Sektore Publikoaren Araubide Juridikoaren urriaren 1eko 40/2015 Legearen 23.2 artikuluko abstentzio-arrazoiarik lizitazio/emakidaren prozedurari eragin diezaiotkeenik.

Hirugarrena. Konpromisoa hartzen duela interes-gatazka edo abstentzio-arrazoi oro kontratazio-organoari/ebaluazio-batzordeari jakinarazteko, luzamendurik gabe, egoera hori sortzen badu edo ekar badezake.

Laugarrena. Badakiela interes-gatazkarik ezaren adierazpena faltsua dela frogatzen bada, aplikatu beharreko araudiak ezartzen dituen ondorio diziplinario/administratibo/judizialak ekarriko dituela.

(Data eta sinadura, izen osoa eta NAN)

13 VI. Eranskina. Interes-gatazkarik ezaren adierazpenaren eredia (IGEA) – HFP/55/2023 Agindua

(I. ERANSKINA, urtarrilaren 24ko HFP/55/2023 Aginduarena, Berreskurapen, Eraldaketa eta Erresilientzia Plana gauzatzeko duten prozeduretan interes-gatazka gertatzeko arriskuaren azterketa sistematikoari buruzkoa).

Espedientea:

Kontratua/dirulaguntza

Goian aipatutako kontratazio/dirulaguntzaren prozeduran inpartzialtasuna bermatze aldera, behean sinatzen duenak/dutenek, espedientea prestatzeko eta izapidetzeko prozesuan parte hartzen duten aldetik, honako hau adierazten du/dute:

Lehena. Honako hauen berri izatea:

1. Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren uztailaren 18ko 2018/1046 (EB, Euratom) Erregelamenduaren (EB, Euratom) 61.3 artikulua («Interes-gatazka») ezartzen duenez, «funtzioen egikaritze inpartziala eta objektiboa arriskuan jartzen denean familiako, afektibitateko, kidesun politiko edo nazionalako, interes ekonomikoko edo interes pertsonaleko zuzeneko edo zeharkako edozein arrazoiengatik».
2. Sektore Publikoko Kontratuen azaroaren 8ko 9/2017 Legearen (Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2014ko otsailaren 26ko 2014/23/EB eta 2014/24/EB zuzentarauen transposizioa egiten duena) 64. artikulua («Ustelkeriaren aurkako borroka eta interes-gatazken prebentzioa») honela definitzen du interes-gatazka: «Kontratazio-organoaren zerbitzura dauden langileek, lizitazio-prozeduraren garapenean parte hartzen dutenek edo prozeduraren emaitzan eragina izan dezaketenek, zuzenean edo zeharka interes finantzarioa, ekonomikoa edo pertsonala duten eta lizitazio-prozeduraren testuinguruan inpartzialtasuna eta independentzia arriskuan jar dezaketen egoerak».
3. 2023rako Estatuaren Aurrekontu Orokorrei buruzko abenduaren 23ko 31/2022 Legearen ehun eta bigarren xedapen gehigarriaren 3. paragrafoak ezartzen duenez, «Interes-gatazkako arriskuaren azterketa sistematikoa eta automatizatua aplikatu behar zaie kontratuak esleitzeko edo dirulaguntzak emateko deskribatutako prozeduretan banaka edo kide anitzeko organoetako kide gisa parte hartzen duten erakunde erabakitzaile, betearazle eta instrumentaletako enplegatu publikoei eta gainerako langileei».
4. Aipatutako ehun eta bigarren xedapen gehigarriaren 4. paragrafoak honako hau ezartzen du:
 - o «Tresna informatikoaren bidez, aurreko paragrafoan aipatzen diren pertsonen eta prozedura bakoitzean parte hartzen dutenen artean interes-gatazka sor dezakeen interes pertsonala edo ekonomikoa sor dezaketen familia-harremanak edo sozietate-loturak, zuzenak edo zeharkakoak, aztertuko dira».
 - o «Harremanak edo loturak identifikatzeko, tresnak, besteak beste, otsailaren 12ko 241/2021 (EB) Erregelamenduaren 22.2.d) .iii) artikuluan aipatzen diren pertsona

juridikoen titulartasun errealeko datuak jasoko ditu, Zerga Administrazioako Estatu Agentziaren datu-baseetan daudenak, bai eta notarioen eta erregistratzaileen elkargoekin sinatutako hitzarmenen bidez lortutakoak ere».

Bigarrena. Adierazpen hau sinatzen den unean, eta eskura duen informazioa kontuan hartuta, ez dagoela/daudela sartuta interes-gatazkatzat jo daitekeen inolako egoeratan, ehun eta bigarren xedapen gehigarriaren laugarren paragrafoan aurreikusitako baldintzetan, baldin eta horrek eragina izan badezake lizitatzeko/dirulaguntzak emateko prozeduran.

Hirugarrena. Kontratazio-organoari/ebaluazio-batzordeari, abian den prozeduraren edozein unetan ezagutu eta gerta daitekeen interes-gatazka ororen berri emateko konpromisoa hartzen duela, luzamendurik gabe.

Laugarrena. Badakiela interes-gatazkarik ezaren adierazpena faltsua dela frogatzen bada, aplikatu beharreko araudiak ezartzen dituen diziplina-ondorioak/ondorio administratiboak/judizialak ekarriko dituela.

(Data eta sinadura, izen osoa eta NANA)

14 VII. Eranskina. Bandera gorrien katalogoa

Balizko iruzur-arriskuak detektatzen saiatzeko, alerta-seinaleak (bandera gorriak) definitu dira, eta horiek detektatzeko posizioan inplikaturako langileei jakinaraziko zaizkie. Bandera gorriak alarma-seinaleak, pistak edo balizko iruzurraren zantzuak dira. Bandera gorri bat egoteak ez du esan nahi nahitaez iruzurra dagoenik, baina adierazten du jarduera-eremu jakin batek aparteko arreta behar duela iruzur potentzial bat baztertzeko edo berresteko. Gehien erabiltzen diren bandera gorriak, iruzurrezkoak izan daitezkeen praktiken tipologiaren arabera sailkatuta, honako hauek dira:

KONTRATAZIOA

LIZITATZAILE BATEN ALDE JARRITAKO PLEGUAK

- Eskaintza bakarra aurkeztu da edo lizitatzaileren kopurua oso txikia da.
- Antzekotasun egiaztagarria dago kontratazio-prozeduraren pleguen eta kontratista esleipendunaren zerbitzuen eta/edo produktuen artean.
- Horren inguruko kegak jaso dituzte lizitatzailerek.
- Kontratazio-prozeduraren agiriak antzeko aurretiazko prozeduretan onartutakoez bestelako preskripzioak dituzte.
- Pleguetan ezohiko klausulak edo arrazoizkoak ez direnak sartzen dira
- Botere esleitzailera marka zehatz bat definitzen ari da, produktu generiko baten ordez.
- Kontratazio-prozedurari buruzko dokumentazioan informazio eta publizitate-neurririk ez egotea eta/edo eskaintzak jasotzeko epeak nahikoak ez izatea.

KOLUSIOA LIZITAZIOAN

- Lizitazioaren emaitzak berekin dakar kontratua eskaintza handiegian esleitzea, aurreikusitako kostuekin, prezio publikoen zerrendekin, industriaren antzeko edo batez besteko obra edo zerbitzuekin edo merkatuko erreferentziazko prezioekin alderatuta.
- Aurkeztutako eskaintza guztiek prezio altuak dituzte, modu jarraituan. Honako hau egiaztatuko nuke: Lizitatzaileren arteko balizko akordioak eskaintako prezioetan.
- Lizitatzaille berriak daudenez, eskaintzak nabarmen jaitsi dira.
- Esleipendunek txandaka parte hartzen dute, eskualdearen, lan motaren, obra motaren eta abarren arabera. Hau egiaztatuko luke: Merkatua banatzeko lizitatzaileren arteko balizko akordioak.
- Lizitazioan parte hartu zuten azpikontratatistak daude.
- Ezohiko eskaintzen ereduak daude (adibidez: kontratuaren aurrekontua zehatz-mehatz eskaintzen da, eskaintzen prezioak altuegiak dira, hurbilegiak, etab.)
- Lizitatzaileren arteko konexioen ebidentzia (adibidez: helbide komunak, langileak, telefono-zenbakiak, etab.)
- Kontratatistak lizitatzaille gisa ere parte hartzen duten azpikontratatistei jakinarazten die.
- Konpainia jakin batzuek lehiatzen dute beti, eta beste batzuek ez dute inoiz lehiatzen.
- Fikziozko lizitatzailleak daude.
- Lizitatzaille batzuek informazioa trukutzen dutela eta, horrela, akordio informalak lortzen dituztela.
- Kolusio-probabilitate handiagoa sektore jakin batzuetan: asfaltozko zoladura, eraikinen eraikuntza, dragatzea, ekipo elektrikoak, teilatua, hondakin elektrikoak ezabatzea.

INTERES GATAZKA

- Kontratista edo saltzaile jakin bati mesede egiten zaio, inolako azalpenik gabe edo ezohiko izaerarekin eta/edo funtzionario/enplegatu batek ezohiko portaera du bere kargura ez dagoen lizitazio-prozedura bati buruzko informazioa lortzeko.
- Kontratazio-organoko kideren batek lizitazioan parte hartzen duen enpresa batentzat lan egin du, esleipen-erakunde horretan lanpostuan hasi aurretik.
- Familia-loturaren bat dago kontratazio-organoko funtzionario/enplegatu baten eta lizitatzaileraren baten artean.
- Lizitatzaille beraren aldeko esleipenak errepikatu egin dira.
- Prezio altuak eta kalitate txikiko lanak onartzen dira.
- Kontratazioaz arduratzen diren funtzionarioek/enplegatuek ez dute IGEA-rik aurkezten, edo osatu gabe egiten da.
- Kontratazioaz arduratzen den funtzionarioak/enplegatuak ez du onartzen kontratazio-prozesuak uztea dakarren igoerarik.
- Kontratazioan parte hartzen duen funtzionarioak/enplegatuak bere negozioak egiten ditu.
- Kontratazio-prozesuan parte hartzen duen funtzionario/enplegatu baten eta zerbitzu edo produktuen hornitzaile baten artean, harreman soziala dago, hertsiki profesionala denetik harago.
- Ezin da azaldu kontratazioan parte hartzen duen funtzionarioaren/enplegatuaren aberastasuna edo bizi-maila handitu dela.

AURKEZTUTAKO ESKAINTZAK MANIPULATZEA

- Lizitatzailleek kexak aurkeztu dituzte (salaketak, erreklamazioak, etab).
- Lizitazio-prozeduren kontrolik eta/edo desegokitasunik ez dago.
- Eskaintzak jaso ondoren eskaintzetan aldaketak egon direla erakusten duten zantzuak daude.
- Erroreak egoteagatik baztertu diren eskaintzak daude.
- Lizitatzaille gaitu batzuk baztertu egin dira zalantza arazoengatik.
- Eskatutako gutxieneko kopurua baino eskaintza gutxiago jaso dira, eta hala ere prozedurarekin jarraitzen da, hutsik deklaratu gabe. Edo, bestela, prozedura eman gabe utzi da, eta berriro deitu da, nahiz eta baldintza-agirietan agertzen diren irizpideen arabera eskaintza onargarriak jaso.

GASTUAREN ZATIKAPENA

- Antzeko helburua duten bi erosketa edo gehiago egin dira esleipendun beraren alde, lehiaberme handiagoko prozedurak ez erabiltzeko helburu bakarrarekin. Erosketak arrazoirik gabe bereizi dira, adibidez, eskulanaren eta materialen kontratu bereziak, eta biak lizitazio irekiaren atalaseen azpitik daude.
- Erosketa sekuentzialak lizitazioen publizitaterako obligazio-atalaseen azpitik daude.

KONTRATUEN NAHASKETA

- Antzeko fakturak aurkeztu dira hainbat lan edo kontratutan.
- Kontratatik lan bat baino gehiago fakturatzen du aldi berean.

KOSTUEN KARGA OKERRA

- Lan-kargak gehiegizkoak edo ezohikoak dira.
- Lan-kargak bateraezinak dira kontratuaren egoerarekin.
- Denborak kontrolatzeko orrietan itxurazko aldaketak daude.
- Denborak kontrolatzeko orririk ez egotea.
- Kontratu bati baino gehiagori egotzitako kostu material berdinak daude.
- Zeharkako kostuak zuzeneko kostu gisa egozten dira.

DIRU-LAGUNTZAK

LEHIA MUGATZEA

- Oinarri arautzaileetara/deialdira behar besteko zabalkundea ez izatea, eta publizitate- eta gardentasun-printzipioak ez betetzea. Besteak beste, DLOn eta/edo beste hedabide batzuetan ezarritako nahitaezko bitartekoak ez betetzeagatik gerta daiteke.
- 25 laguntzen/dirulaguntzen onuradunek/hartzaileek bete behar dituzten baldintzak argi eta garbi definitzea falta da deialdian. Eskabideak aurkezteko oinarri arautzaileetan/deialdian ezarritako epeak ez betetzea.
- Baremoak ez dira argitaratzen kasuan kasuko aldizkari ofizialetan, emandako dirulaguntzei aplika dakizkiekeenean.
- Laguntzen onuradunak/hartzaileak ez du konkurrentzia bermatzeko betebeharra betetzen, hornitzaileekin negoziatu behar badu. DLOren 31.3 eta 29.7 artikulua ez betetzea.

TRATU DISKRIMINATZAILEA ESKATZAILEEN HAUTAKETAN

- Ez dira betetzen objektibotasunaren, berdintasunaren eta diskriminaziorik ezaren printzipioak onuradunak hautatzean. Ez da irizpide homogeneousorik jarraitzen onuradunak hautatzeko.

INTERES GATAZKAK EBALUAZIO BATZORDEAN

- Onuradunen ebaluazioan eta hautaketan nahita eragin da, onuradunen baten alde eginez, lehentasunezko tratua emanez edo batzordeko beste kide batzuei presioa eginez.

ESTATU-LAGUNTZEN ARAUBIDEA EZ BETETZEA

- Finantzatutako eragiketak estatu-laguntzak dira, eta ez da jarraitu Europako araudiak horretarako ezarritako informazio- eta jakinarazpen-prozedura.

DIRULAGUNTZAREN XEDEA DESBIDERATZEA

- Onuradunak dirulaguntza arautzen duen araudian ezarritako helburua ez betetzea edo gauzatu ez izana.

GEHIKORTASUN-PRINTZIPIOA EZ BETETZEA

- Eragiketen baterako finantzaketa gehiegizkoa da.
- Proiektu bera finantzatzen duten hainbat finantzatzaile daude.
- Hirugarrenek egindako ekarpenen euskarri-dokumentazioa falta da (adibideak: hitzarmenak, dohaintzak, bestelako diru-ekarpenak, etab).
- Hirugarrenek emandako finantzaketa finalista izatea falta da, eta ez dago finantzaketa banatzeko irizpiderik.
- Onuradunak ez du proiektu bakoitzeko gastu eta sarreren kontrolirik.
- Onuradunak proiektuari esleitutako mugarriak eta/edo helburuak ez kontrolatzea.

DOKUMENTUAK FALTSUTZEA

- Hautapen-prozesu batean hautatuak izateko eskatzaileek aurkeztutako agiri edo adierazpen faltsuak daudela egiaztatu da. Faltsutasun hori honako hauei buruzkoa izan daiteke: sinatutako adierazpenak, finantza-informazioa, konpromisoak, etab., eta horrek nahasmena eragin diezaike ebaluazio-batzordeari.
- Gastuak justifikatzeko dokumentu-euskarria manipulatu da.

INFORMAZIO ETA PUBLIZITATE ARLOAN ESTATUKO ETA ERKIDEGOKO ARAUEK EZARRITAKO BETEBEHARRAK EZ BETETZEA

- Informazio eta komunikazio-betebeharrak ez dira bete.
- Bereziki, araugintzako testuetan jasotako betebeharrak, bai estatukoak, bai Europakoak.

AUDITORETZA-PISTA GALTZEA

- Erakundeak alde batera utzi du operazioaren dokumentazio egokia, auditoretza-pista bermatzea ahalbidetuko lukeena.
- Deialdiak saihestu egiten du eragiketaren ondoriozko gastuak dokumentatzeko modua.
- Deialdian gastu hautagarrien definizio argi eta zehatza falta da.
- Proiektuan aplikatu beharreko kostuak kalkulatzeko metodoa falta da deialdian.

JARDUERA MODU IRREGULARREAN EGITEKO ENKARGUAK. AZPIKONTRATATUA izatean bereziki

- Egin beharreko jarduera azpikontratatu da, eta entregatutako zerbitzuak edo ondasunak espero zen kalitatearen azpitik daude.
- Enkargua jasotzen duen erakundeak ez du konkurrentzia bermatzeko betebeharra betetzen, hornitzaileekin negoziatu behar badu.
- Enkargua jasotzen duen erakundeak ez du konkurrentzia bermatzeko betebeharra betetzen azpikontratazioaren kasuan.
- Azpikontratutako lanek ez dute betetzen egokia litzatekeen eskulanaren kualifikazioa.
- Azpikontratistek egin behar dituzten jarduerak zehaztasunik gabe deskribatzen dira.
- Azpikontratistek ez dituzte informazio- eta komunikazio-betebeharrak betetzen.
- Azpikontratistek ez dituzte betetzen gastua hautatzeko neurriak.

Azpikontratistak ez du egin auditoria-pista bermatzea ahalbidetzen duen eragiketaren dokumentazio zuzena.